

P. T. DZĪVE

Nr. 5.

Decembris

1929

LATVIJAS PASTA, TELEGRAFA
UN TELEFONA DARBINIEKU BIEDRĪBAS
— ŽURNĀLS —

Armijas Ekonomiskais Veikals

Rīgā, Audēju ielā Nr. 16. Telef. 23901, 22095, 23902.

Nodaļa DAUGAVPILĪ
Valdemāra ielā Nr. 16, tel. 4.

Nodaļa RĒZEKNĒ
Latgales prosp. Nr. 61, tel. 31.

piedāvā no saviem bagātīgiem krājumiem:

Apakšstāvā:

Delikatesu nodaļā:

Desu preces, žāvētus lašus un zušus, sviestu un sierus, zivju, sakņu un augļu konservus, olivju eļļu, medu, ievārijumus, dažādas mērces u. t. t.

Pārtikas nodaļā:

Miltus, rīsus, putraimus, cukuru, tēju, kafiju, kakao, žāvētus augļus, makaronus, tabakas preces, veļas un tualetes ziepes u. t. t.

Saldumu nodaļā:

Svaigas vīnogas, bananus, ābolus, bumbierus, konfektes, karameles, šokolādi, marmelādi, cepumus u. t. t.

Dažādus bezalkohola vīnus, augļu sīrupus, Valmieras dabisko minerālūdeni u. t. t.

Augšstāvā:

Manufaktūras nodaļā:

Drebi kungu uzvalkiem un mēteļiem, audumus modernos musturos dažādiem dāmu apģērbiem -- vilnas, zīda, samta u. t. t., visādu materiālu veļai — linu, pusaudekla un kokvilnas, logu aizkarus, mēbeļu drānu, galda, gultas un grīdsegas, tepiķus, celiņus u. t. t.

Galanterijas nodaļā:

Gatavu kungu veļu (arī uz pasūtījumu), virskrekļus, apkaklītes, kakla saites, pull-over'us, adītas dāmu jakas, dāmu un kungu zeķes, cimds, vilnas un zīda veļu, rokas somiņas, naudas makus, lietus sargus, čemodanus, karavīru cepures u. t. t.

Apavu nodaļā:

Modernu fasonu kungu, dāmu un bērnu apavus un galošas, dāmu botes, karavīru piederumus, revolverus un patronas, reglamentus u. c. literatūru militāros jautājumos

Taisnīgas cenas. Karavīriem, Valsts un pašvaldību ierēdņiem preces izsniedz arī uz nomaksu. Vairumā noņēmējiem — rabats.

Pasūtījumus, uz vēlēšanos, piegādā mājās.

P.-T. DZĪVE

LATVIJAS PASTA, TELEGRAFA UN TELEFONA
DARBINIEKU BIEDRĪBAS ŽURNĀLS.

REDAKCIJA: Rīgā, Merķeļa ielā Nr. 7, dz. 1.

Pasta kastīte Nr. 995.

Pasta tekošs rēķins Nr. 1862.

Nr. 5.

DECEEMBRIS

1929.

Gadu mijā.

Kad pulkstens divpadsmit—rimst balsu čala
Un nemierīgi skati augšup trauc.
Kas viņus valdzina un turpu sauc,
Kur nerēdzam nedz sākuma nedz gala?

„Pēc laimes tiecamies“, — dveš mulsi čuksti, —
„Pec tās, kas nesniedzamā tālē spīd,“ —
Daudz izsalkušu skatu augšup slīd, —
Un ritmā šakūst daudzu siržu puksti.

Kam laimi meklēt bezgalības telpā, —
Tepat uz zemes rodams viņas glāsts!
Vai dzīves prieks nav mūsu laimes stāsts,
Kas līgsmi ieskan zemes smagā elpā?

Bet dzīves prieks dzimst raudu-smieklu vijās:
Bij jāraud vakar — skanēs smiekli rīt.
Tver kausu, draugs, kad sitīs divpadsmit,
Jo laime uzplaukst dienu — gadu mijās. —

I. D.

Gadu beidzot.

Noslēdzot rēķinus ar veco gadu, man gribētos pārīs vārdos apstāties pie dažiem momentiem Latvijas pasta, telegrāfa un telefona darbinieku biedrības dzīvē. Protams, mūsu biedrība vēl atrodas veidošanās stadijā, un viņas pastāvēšanas laiks ir par īsu, lai varētu runāt par panākumiem jeb zaudējumiem darbības laukā. Mans nolūks arī nav sumēt biedrības darbības rezultātus, bet vienīgi atzīmēt spilgtākās vietas viņas tapšanas un veidošanas posmā.

Jau agrāk uzsvēru to apstākli, ka vajadzība pēc valstiski domājoša p.-t. darbinieku kolektīva bija nobriedusi dzīves prasība, jo arodbiedrības maldīgās gaitas neatspoguļoja darbinieku saimes nosvērtākā un vērtīgākā elementa (arī tā, kurš skaitījās kreisās arodbiedrības rindās) īsto redzes viedokli, nedz politiskos, nedz saimnieciski-ekonomiskos problēmos. Tā kā kreisā grupa mēdza runāt ar plašu monopoltiesības žestu visu p.-t. resora darbinieku vārdā, — tā darbinieku daļa, kuŗa nesolidarizējās ar kreisā virziena viedokli, bija nostādīta nepatīkamas un, galvenais, nelūgtas aizbildniecības stāvoklī. Tā radās ideja par biedrības dibināšanu.

Visiem vēl būs atmiņā tas lielais troksnis, ko sacēla mūsu pretinieki ap biedrību tās dibināšanas laikā. Bija skaidrs, ka jaunai organizācijai jāienes noteikta skaidrība p.-t. darbinieku dzīvē, ka turpmāk vairs nebūs vietas nelūgtai aizbildniecībai, ka darbiniekiem paliek brīva izvēle pieslieties vienai jeb otrai organizācijai. Un to visvairāk baidījās mūsu kreisie kaimiņi, jo liels darbinieku vairums pret pašu gribu bija saistījušies ar arodbiedrību, un, citai organizācijai neesot, bija spiesti tanī palikt. Toreiz mums pareģoja, ka mūsu biedru skaits nebūs augstāks par «150 brētliņām». Un vai tā nav likteņa ironija, ka pašiem pareģotājiem tagad būs jāapmierinās ar šim «150 brētliņām», ka pa visu gaŗo laiku ar lielām pūlēm savervētais, jau tā nevisai lielais, biedru skaits, ar katru dienu sašļūk un tuvojas savam izejas stā-

voklim. Nelīdz vairs nekādas mākslīgi radītas «konferences», kaut arī tikai no dažiem desmit Rīgas pastniekiem, lai atdzīvinātu šo mironi.

Skaidru un nepārprotamu atbildi mūsu idejas pēlējiem un skaudīgajiem zilētājiem ir devuši paši darbinieki, ieplūstot mūsu jaunajā organizācijā jo kuplā skaitā. Zilētāju atvēlētā norma ir jau sen pārsniegta ar krietnu uzviju, proti: mēs noslēdzam veco gadu ar pirmo tūkstoti pilntiesīgu biedru. Tā, lūk, īstenība atbild tiem, kas viņas sēju vēro greizā spogulī.

Nevaru paiet gaŗām nepieminējis mūsu atsaucīgos provinces darba biedrus, kuŗi jo dzīvi uztvēruši mūsu ideju, un īsā laikā paspējuši nodibināt veselu tīklu biedrības nodaļu. Ar īstu vienprātību un sajūsmu darbinieki ir ķērušies pie savas organizācijas izveidošanas uz vietām, reprezentējot tās sastāvā visus amatus no pastmeistara līdz pastniekam. Mums ir lielas iestādes, pie kuŗām, nodibinoties nodaļām, par tās locekļiem kļuvuši visi darbinieki. Un zīmīga ir vēl viena parādība, ka tikko vienā vietā izveidojas mūsu nodaļa un ja tur agrāk bijusi kaimiņa — arodbiedrības nodaļa, pēdējā savu nīkuļa darbību, biedru trūkuma dēļ, bieži izbeidz. Kā mazu ilustrāciju pievedīšu Ventspili, kur ārpus mūsu organizācijas palikuši tikai daži darbinieki, bet visa vecās biedrības nodaļas valde ieplūdusi mūsu vietējos biedros. Dzīvo interesi par mūsu jauno organizāciju apliecina jaundibinātās nodaļas ar lielu biedru skaitu Talsos, Dundagā, Gulbenē, Kuldīgā, Daugavpilī, Ventspilī, Stendē un, šinīs dienās arī Liepājā, Siguldā un pārējos lielākos centros.

Pievestais jau runā gaišu valodu, ka jaunais p. t. darbinieku kolektīvs ar savu **pirmo tūkstoti biedru** ir īsā laikā paspējis izaugt par spēcīgu pilsonisku organizāciju, kuŗas vārdu jau vērīgi uzklausā administrācija un citas sabiedriskās organizācijas.

Darbinieku atsaucība ir drošs pamats biedrības idējiskai vadībai turpi-

nāt iesāktu biedrības darbību ar nenogurstošu enerģiju tālāk.

Novēlot visiem kolēģiem Jaunā Gadā daudz laimes un sekmju viņu personīgos pasākumos, ceru, ka nākošais gads mūs saistīs vēl ciešākām ide-

jiskām saitēm un pulcinās ap mūsu sarkani-balt-sarkano karogu arī tos kolēģus — p.-t. darbiniekus, kuŗi mūsu idejas būtību vēl nav izpratuši un atrodās krustceļā starp — pro et contra. —

J. Šillers.

Valsts darbinieku algas.

Kā jau ziņojām «P.-T. Dzīvēs» 4. numurā, valdības koalīcijas apspriedē bija nolemts atļaut šī un nākošā gada budžetā 2½ un 5 milj. ls valsts darbinieku algu pielikšanai, kamdēļ šis jautājums likās jau par nokārtotu, bet negaidot radās sarežģījumi, sakarā ar ko Valsts un pašvald. darbinieku Centrālā Savienība š. g. 13. decembrī sasauca visu Savienībā ietilpstošo organizāciju valžu apspriedi, lai stāvokli noskaidrotu. Savienības priekšsēdētājs doc. K. Kiršteins ziņoja, ka līdz šim viss gājis labi, līdzekļu atļaušana panākta un arī viņu sadalījums izdarīts saskaņā ar Centr. Savienības prasībām, lai gan algu pielikumu likmes iznākušas mazākas par projektētām, jo Centrālā Savienība atļautās sumas prasījusi tikai civilresoru darbiniekiem; bet kad pieprasītā suma bija atļauta, tad izrādījās, ka bez tiem darbiniekiem, kuŗu organizācijas cīnījušās par pielikumu, ir vēl citas lielas darbinieku grupas (skolotāji, kara vīri, tiesu darbinieki un c.), kuŗas šai lietā neko nebija darījušas, bet pie dalīšanas bija klāt gan. Bet kad likumprojekts nonāca Saeimas sociālās likumdošanas komisijā, tad par sumu sadalīšanu izcēlās domstarpības. Kreisie, uz ātru roku, turpat komisijā, uzmeta projektu, ka 20. kateg. jādodot 100 ls, bet no 19.—10. kategorijai — pa 5 ls klāt, t. i. 19. kateg. — 105 ls, 18. — 110 ls, 17. — 115. ls un t. t., līdz 10. kateg., bet vīrs 10. kategorijas — kā valdība vēlas; ģimenes piemaksas jādodot visiem 25 ls, bet izdienas piemaksas — pa 10% katram. Projekts bija demagoģisks, jo paši kreisie nezināja, cik tas varētu izmaksāt; kad izrēķināja — izrādījās, ka vajadzīgi bija ap 25 milj. ls, bet atļauts bija tikai 5 milj. ls. Bez tam šis projekts ir

arī netaisns, jo vislielāko pielikumu saņemtu zemākās kategorijas, bet jau līdz šim apietās vidējās kategorijas arī tagad tiktu apietas. Projekts zemākām kategorijām kairinošs, bet nav izveidams, jo nav tik daudz līdzekļu. Arī labās koalīcijas partijas uzstājās ar savu projektu — visu atļauto sumu izlietot ģimenes piemaksu paaugstināšanai, paceļot tās zemākām kategorijām par 6 ls, vidējām — par 4—5 ls un augstākām — par 2—3 ls, pie tam ievēdot ģimenes piemaksas arī valsts iestāžu un uzņēmumu strādniekiem, kuŗu ir apm. 10.000. Bez tam ir bijusi runa arī par līdzekļu izlietošanu, izsniedzot vienreizējo pabalstu.

Pārrunājot stāvokli, apspriedes dalībnieki vienbalsīgi nolēma palikt pie valdības projektētā algu pielikuma, kuŗš ir sastādīts ieturot Valsts un pašv. darbinieku Centrālās Savienības samērus un kaut nedaudz izlīdzina vidējo kategoriju darbinieku algas. Līdzekļu sadalīšana ģimeņu piemaksās nav vēlama, jo tas ķers tikai vienu darbinieku daļu; ģimenes piemaksas ar laiku, bērniem pieaugot, izzūd, bet pielikums pie pamatalgas ir pastāvīgs un dod lielākas pensijas; bez tam, ģimenes piemaksām arvienu pieaugot, — iestādes sāks izvairīties no tādu darbinieku pieņemšanas, kam lielāka ģimene, kas jau arī tagad, pa daļai, novērojams.

Lai panāktu Savienības uzstādītiem principiem atbilstoša projekta pieņemšanu, apspriede izvēlēja vairākus pārstāvjus, uzdodot tiem piedalīties Saeimas komisijas sēdēs un aizstāvēt savienības viedokli. No mūsu biedrības kā pārstāvi izvēlēja K. Ritenieku.

Pievēstie jautājumi tika pārrunāti arī Centrālās Savienības delegātu sa-

pulcē, 15. decembrī (skat. zemāk pievesto atreferējumu).

Neskatoties uz visiem dažādo politisko partiju jaukšanas paņēmieniem, Saeimā tomēr, beidzot, pieņemts algu palielināšanas likums, kurā algu pielikumi noteikti saskaņā ar Valsts un pašv. darbinieku Centrālās Savienības uzstādītiem principiem; šis pielikums gan nav liels un sastāda tikai daļu no Savienības uzstādītā maksimālā algu projekta (skat. «P.-T. Dzīves Nr. 2.»), bet solis uz priekšu, kaut

arī neliels, tas tomēr ir, un šis panākums uzskatāms kā viena daļa no tā mērķa, ko spraudusi Valsts un pašvaldības Darbinieku Centrālā Savienība, ar mūsu biedrības ciešu līdzdarbību. Sistēmātiska cīņa par p.t. darbinieku labklājību neatlaidīgi turpināsies, lai, sekojot veco kultūrvalstu paraugiem arodnieciskā darbā, beidzot sasniegtu to stāvokli, kurā mēs būtu patiesi nodrošināti kā materiālā, tā tiesiskā ziņā.

K. P.

Ciņa par valsts darbinieku algām Saeimā.

Še pievedam mūsu Valsts un pašvaldības Centrālās Savienības priekšsēdētāja dep. K. Kiršteina runu Saeimā pie valsts darbinieku atalgojuma likuma (saīsinātā veidā).

«Godātie deputātu kungi! Es nebūtu uzdrošinājies kavēt augstā nama dārgo laiku, sevišķi tādēļ, ka mūsu valsts darbinieki ar lielu nepacietību gaida šī likuma spēkā nākšanu pirms svētkiem, ja Višņas kungs nebūtu šeit nācis ar to pašu demagoģiju un nekaunību, ar kādu viņš sevišķi beidzamā laikā nāk pie valsts darbiniekiem savos mītiņos.

Man jāsaka, ka visi Višņas kga pārmetumi, kas vērsti pret mani un visa it kā manas darbības nesaskaņa, ir absolūti nedibināta. Jūs labi ziniet, ka pilsoniskie valsts darbinieki arī prasa tādu algas pārkārtošanu, kur zemākai kategorijai būtu simts latu. Bet pilsoniskās organizācijas uzskata, ka ar to vien nepietiek, ja zemākai kategorijai būs 100 latu mēnesī, jāpanāk arī tas, lai nebūtu apieti arī citi darbinieki — lai būtu noteikta taisnīga un lietderīga sakarība starp kategoriju likmēm, lai procentuālais algu kāpinājums visām kategorijām būtu vienāds. Šeit vēl aizrādīja, ka pilsoniskās ierēdņu organizācijas esot pret vienādu izdienu procentu. Tas nav taisnība. Pilsoniskās ierēdņu organizācijas grib sasniegt tādu stāvokli, lai būtu vienāds izdienu proc. un arī vienādas ģimenes piemaksas. Bet pašlaik vidējā ģimenes piemaksa iznāk

15 latu uz katru ģimenes locekli. Ja nu šādu vienādu ģimenes piemaksu nolemtu ievest visām kategorijām, tad vidējām kategorijām, kas jau tā apietas, atkal iznāktu zaudējums. Kā jau minēju, pilsoniskās ierēdņu organizācijas stāv par to, ka būtu jāsasniedz tāds stāvoklis, par kādu arī jūs šeit runājat, bet mēs arī apzināmies, ka šī stāvokļa sasniegšanai no valsts budžeta būtu vajadzīgi apm. 30 miljonu latu. Mēs, kā savas valsts apzinīgi pilsoņi, apzināmies, ka pie pašreizējā saimnieciskā stāvokļa valsts šādu sumu nevar dot un tādēļ mēs sakam, ka mēs šādu stāvokli gribam panākt tikai tuvākā nākotnē, gribam to sasniegt pakāpeniski un ceram, ka, mūsu valsts dzīvei uzplaukstot, mēs tādu arī sasniegsim.

Mēs darbinieka stāvokļa uzlabošanā gribam iet valstiskus un lietderīgus ceļus un vēlamies, lai apmierinošs stāvoklis tiktu sasniegts netik vien zemākiem, bet arī citiem darbiniekiem. Tāds ir mūsu viedoklis, no kuŗa mēs neesam nekur un nekad atkāpušies. Bet man gribētos, no otras puses, arī Jums, Višņa kungs, jautāt, kā tad Jūsu principi saskan ar Jūsu darbiem. Mēs redzējām un dzirdējām, ka pašlaik Jūs prasiet šī lielā algu projekta pieņemšanu, kas maksātu tuvu pie 30 miljonu latu. Bet sakat, Višņas kungs, kur Jūs bijāt, kad par finansu ministri bija ne Petrevica kungs, bet Bastjāņa kungs? Vai Jūs neatmināties, ka toreiz tāds

skalus mītiņus tā nemaz nerikojāt, kā Jūs to darāt tagad? Vai Jūs neatminaties, ka Bastjāna kungs vienā sapulcē, kad ierēdņi pat ļoti kautrīgi prasīja, vai nevarētu pielikt algas, parādīja, ka viņam ir tukšas kabatas? Vai Jūs tos laikus esat aizmirsuši? Vai Jums nav aizmirsies tas laiks, kad nāca Juraševska valdība, kad bija plūdu gadš un arī tagad, pēcplūdu gadā, kad stāvoklis valstī vēl samērā grūts, tagad Jūs saucat darbiniekus uz mītiņiem, vācat parakstus, svinīgi fotografējaties un brēcat, ka vajaga dot 30 miljonu latu. Ja Jūs būtu pārliecināti, ka mūsu Saeima to tiešām domā dot, tad, man liekas, arī Jums būtu tikdaudz valstiskas apziņas — Jūs nenāktu ar šo priekšlikumu, ierēdņiem dot tūlīn tos 30 miljonus latu, jo tas nozīmētu sagraut mūsu saimniecisko dzīvi. Jūsu proletariats to nepieļautu. Redziet, Višņas kungs, tā saskan Jūsu principi ar Jūsu darbiem, un man gribētos Jums prasīt, vai tas Višņas kungs, kas tik klusi izturējās valsts darbinieku algu lietās kreisās valdības laikā, ir tas pats, kas šodien uzstājās ar savām pārspilētām prasībām. Jūs ar savu demagoģiju ejat pat tik tālu, ka saktiet, ka es piekritot zemāko 5 kategoriju stripošānai. Ar tādu demagoģiju Jūs izgājāt valsts darbinieku mītiņā pat tanī dienā, kad «Jaunākās Ziņas» bija iespiests mans raksts, kurā uz visnoteiktāko bija izteikts protests pret šādu reformu. Jūs taču labi ziniet, ka mēs pat valdības koalīcijā pasludinājām, ka iziesim no valdības, ja šo projektu iesniegs Saeimā. Ko Jums vēl vairāk vajaga? Neskatoties uz visu to, Jūs, Višņas kungs, nekautrējaties uzstāties mītiņos un musināt darbiniekus, kas nav lietas kursā, iznest ar viņas palīdzību pilnīgi nedibinātas «sašutuma» rezolūcijas pret pilsonisko darbinieku organizācijām. Kur tad tālāk vēl var iet? Vēl varētu saprast, ka ar šādu demagoģiju var uzstāties mītiņos, bet taču nenākt šeit, augstā namā, kur mēs taču visi labi zinām, ko katrs ir darijis darbinieku labā un ko katrs grib sasniegt. Zeibolta kungs saka, ka 4 latu pielikums esot kā nabagu dāvana un tā nemaz neesot vajadzīga. Mēs arī ap-

zināmies, ka tā ir maza suma, bet, ja cilvēkam trūkst maizes un ja viņam patiešām nav līdzekļu, tad viņam jāsaka paldies arī par šo pašu. Ja viss pielikums būtu sadalīts vienlīdzīgi — uz galviņām, tad arī katram darbiniekam neiznāktu vairāk par ls 6. Tas būtu īsos vārdos par tiem nedibinātiem uzbrukumiem, ko šeit izvirzīja no kreisā spārna. Tad vēl pāris piezīmes pie Reinharda kunga iebildumiem un viņa cildinātām ģimenes piemaksām. Viņš saka, ka visiem darbiniekiem esot vecāki, tie esot jāapgādā. Tas taisnība. Bet ir ļoti daudz tādu darbinieku, es pat pazīstu vairākus tādu darbiniekus, kam, piemēram, ir nomiris brālis un atstājis 3 vai 4 mazgadīgus bērņus uz pleciem.

Šie darbinieki paši nevar precēties un pie ģimenes tikt tāpēc, ka viņiem ir šie nelaimīgie brāļa vai māsas bērņi jāaudzina. Kādā stāvoklī jūs nostādīsāt šos ierēdņus un šos bērņus, — tiem būs pie tumšas eglītes jāsaģaida Ziemassvētki. Jūs saktat, ka es še izdevu sliktu liecību par valsts darbiniekiem, apgalvodams, ka viņi strīdēsies, ja izies šis jūsu ģimenes piemaksu projekts. Man jāapgalvo, ka ne mēs, bet gan Jūs ar savu famozo projektu gribat radīt šķelšanos valsts darbinieku starpā. Taisni Jūs dodiet ļaunu liecību par mūsu valsts darbiniekiem, apgalvodami, ka mūsu valsts darbinieki nav visur pretimnācīgi sabiedrībai un publikai. Zinamā mērā tas arī notiek — ir viens otrs tāds gadījums. Jūs izskaidrojiet šādu rīcību tikai ar to, ka darbinieku esot par daudz un tad jau viņu starpā varot rasties tādi elementi, kas ar nicināšanu uzstājoties pret publiku. Jāsaka, ka ne še galvenā vaina meklējama. Lielākais iemesls arī še valsts darbinieku nepietiekošs atalgojums. Ja cilvēks ar tukšu vēderu, ja tas nav paēdis, tad no viņa arī liekas laipnības nevar prasīt. Tādēļ, ja jūs gribiet, lai valsts darbinieki būtu patiešām pretimnācīgi publikai, kā tam vajaga būt, tad gādājiet vispirms par to, lai viņi būtu paēduši. Ne tie, kas uzstājas pret Jūsu projektu, dzen demagoģiju, bet, liekas, gan taisni Jūsu famozais priekšlikums ir demagoģija. Man arī beidza-

mā laikā ir bijis daudz pārrunu par šo jautājumu ar ļoti daudziem darbiniekiem, kā ar neprecētiem, tā ar lielu ģimeņu darbiniekiem un viņu organizācijām, un man jāliecina, ka tādu pielikumu, tikai mazākai pusei darbinieku, kādu jūs projektējat, neviens neat-

balsta, visi ir pret Jūsu projektu; ar to, varbūt, Jūs pievilksat sev vienu otru vientiesīgu sieviņu, neapzinīgu darbinieku. Taisnīgākais pašlaik ir valdības projekts, kuŗu arī lūdzu pieņemt.»

Valsts darbinieku bērnu skolas nauda.

Notikušās valsts darbinieku saņāksmēs līdz šim vēl nekur nav runāts par vienu, savā ziņā ļoti svarīgu, apstākli, kuŗš, starp citiem, smagi gulstas uz to darbinieku pleciem, kuŗiem jā rūpējas par savu bērnu skološanu.

Agrākā Krievijas valdība, cik slikti tā arī savus ierēdņus neatalgoja, tomēr izlikto skolas naudu atmaksāja. Šis, kaut arī samērā niecīgais, tomēr darbiniekiem ļoti sajūtāmais, atbalsts, mūsu laikos vairs nav paredzēts.

Man, protams, teiks, ka parasti ceturto audzēkņu daļu atbrīvo no skolas naudas maksas. Tas tiesa. Bet, kā pie šīs atsvabināšanas var tikt? — To izlemj skolotāji, kopā ar bērnu vecāku padomi — uz n a b a d z ī b a s a p l i e c ī b a s pamata. Bieži ir tā, ka

tas, kuŗš mazāk kautrējas un stiprāk klie dz — izkaulē šādas apliecības un saņem brīvu skolu, lai arī mantas ziņā viņš, varbūt, bagātāks par vienu otru.

Vairāk gadus darbojoties Vidusskolas skolēnu vecāku padomē, zinu to, ka vismazāk skolas naudu pazemina vai atlaiž valsts darbiniekiem, jo viņi parasti kautrējas iet pēc nabadzības apliecības; jāatzīst, ka tādas apliecības iegūšana ir pazeminoša ne tikai valsts darbiniekam, bet arī priekš viņa darba devēja — valsts.

Te valdībai būtu jā saka vārds, un tas nevar būt citāds: Valsts darbinieku bērni atsvabināmi no visas, jeb vismaz vienas daļas skolas naudas maksas visās mācības iestādēs.

J. Baumanis.

Galvaspilsēta un province.

Pēc pastāvošām algu likmēm, visi attiecīgas kategor. darbinieki valstī saņem vienādu atalgojumu. Šī vienlīdzība, kuŗa no demokrātiskā viedokļa, varbūt, izliekās pareiza, pēc būtības tomēr nodara pārestību mūsu galvaspilsētas valsts darbiniekiem. Ir nenoliedzams fakts, ka vislielākā dzīves dārdzība ir Rīgā: produkti, dzīvokļi un kurināmais materiāls ir nesamērīgi dārgāki, kā provincē. — Pirms kara šis dārdzības samērs bija ņemts vērā, un p.-t. darbinieki lielākās pilsētās, ar lielāku dzīves dārdzību, kā Pēterpilī, Maskavā, Rīgā, u. t. l., saņēma lielāku atalgojumu (dzīvokļa naudas veidā), nekā provincē; bez tam šajās pilsētās

zemāko ierēdņu šķira bija likvidēta (ja nu ne pilnīgi, tad tomēr to bija ļoti mazs %), tā kā tur nodarbināto ierēdņu stāvoklis nebija sliktāks par provinciņu kolēģiem.

Tagad, diemžēl, jā saka, ka mūsu galvaspilsētas ierēdnis ir daudz sliktāk nostādīts par savu kolēģi provincē, kā materiālā, tā arī darba ziņā. Dzīves minimums, kā jau teicu, Rīgā ir daudz augstāks un darbs Rīgas pasta kantorī nesamērojami grūtāks. Nevienam nav noslēpums, ka galvaspilsētas publika ir vairāk izsmalcināta un nervozāka, nekā provincē, un tās prasības ir daudz komplicētākas: nespēs ierēdnis par tām ātri un tūlīt izšķirties, — iespaidī-

gu personu, partiju un t. t. iejaukšanās neizbēgama, un rezultātā — «ierēdnis nav savā vietā». — Tādēļ arī galvaspilsētas ierēdnis zināmā mērā vienmēr ir uztraukts, daudz nervozāks un daudz vairāk enerģijas un izveicības tam jāieliek darbā, nekā provincē dienot.

Piemēra dēļ, ņemšu Rīgas galv. pasta katoļu vērtsvēstulju un pēc maksas sūtījumu izsniegšanas lodziņu, kur ierēdnis izsniedz caurmērā 100 sūtījumus dienā — 5 stundās (3 stundas tas nodarbināts pie iekšējiem darbiem), t. i. 1 sūtījumu 3 min., pārbaudot tanī pašā laikā saņēmēja dokumentus, salīdzinot parakstus un nokārtojot visas citas vajadzīgās formalitātes, kā arī noklausoties aukstasinīgi daždažādās

pretenzijas un lāstus. Pats par sevi saprotams, ka šādus uzdevumus var sekmīgi izpildīt tikai izveicīgs un iestrādājies ierēdnis, nerunājot nemaz par materiālo atbildību, ko tas nes. Un šī nav vienīgā vieta, — tādas Rīgas kantorī ir vairākas, un tādēļ taisnības princips prasa šo ierēdņu labāku atalgošanu.

Galvaspilsētas katoļos zemākā ierēdņu šķira — II. šķ. asist. — būtu pilnīgi likvidējama un pārējie paceļami vienu kateg. augstāk.

Ar to būtu tikai izlīdzināta dzīves dārdzības starpība starp galvaspilsētu un provinci. — Tr.

Redakcijas piezīme: Ieviešanas pārrunas kārtībā.

Pastnieki un valsts darbinieki.

19. oktobra provinces p. t. darbinieku apspriedē Tautas labklājības ministrs savā referātā par valsts darbinieku materiālā stāvokļa uzlabošanu starp citu aizrādīja, ka lielais ierēdņu skaits — 55.000, kurā tagad skaitās katrs strādnieks, katra veļas mazgātāja kādā nebūt valsts uzņēmumā u. t. t. samazināms, izslēdzot no šī skaita dienas strādniekus, visādus kalpotājus un iznēsātājus, kurus nevar pielīdzināt tiešiem valsts darbiniekiem. Kā šis projekts tiks realizēts, par to jau laikrakstos parādījušās ziņas, ka ministru kabinets šo jautājumu jau pārrunājis un nācis pie atzinuma, ka no pēdējām 3 valsts darbinieku kat. izslēdzamas dažas grupas, starp kurām min arī zemākās pastnieku šķiras — jādāmā 3. un 4. šķ.

Raugoties no mūsu aroda stāvokļa nevaram piekrist tam apstāklim, ka pastnieki, kādā šķirā tie arī nebūtu, tiek atdalīti no valsts ierēdņiem. Visu

šķiru pastnieku pienākumi ir analogiski un galvenā kārtā: sūtījumu pienešana, pastu apmaiņa u. t. t. Šis darbs atbildīgs un to nevar pielīdzināt — veļas mazgātājas darbam valsts iestādē (saprotams, arī veļai jābūt tīrai), leprozorijās, kurjeram u. c. Pastnieks tiešām strādā lielu valsts darbu jau no pirmās pieņemšanas dienas dienestā un šis darbs ir tik specifisks un līdzīgs savu pārējo, pēc amata augstāko, koleģu darbam, ka šķirošana nekāda nevar būt. Visu šķiru pastnieki ir uzskatāmi par valsts darbiniekiem un ja valdība šinī jautājumā nav attiecīgi informēta, tad tas ir mūsu biedrības un departamenta steidzošs pienākums to darīt.

Pastmeistars.

Redakcijas piezīme: Kā jau zināms, jautājums par darbinieku sadalīšanu atkritis. Rakstiņu ieviešanas jautājuma noskaidrošanai.

Pastmeistaru kabinetī.

Šis jautājums vienam - otram izliksies divains un, varbūt, mazvērtīgs. Sak' ko lauzīt tik daudz galvu gar pastmeistaru darba apstākļiem, lai viņi sēd kaut uz ikšķa . . .

Tomēr, apskatot šo jautājumu tuvāki un vispusīgi — šē sadūramies ar tādām īpatnībām, kuŗas runā par labu tiem apstākļiem, ka lielāko kantoru pastmeistariem atsevišķas darba istabas ir vajadzīgas.

Lielāka uzņēmuma vadītājs — viena alga privāta vai valsts — ja viņa darba apstākļi nebūs pasargāti no traucējumiem — nevarēs sekmīgi veikt tos darbus, ko no viņa prasa uzņēmums vai iestāde.

Šādos lielākos uzņēmumos vai iestādēs, uzņēmumu vadītājiem arvienu ir īpašas darba istabas, kuŗās viņi nepieciešamās stundas ziedo savam darbam. Tā tas ir visur, ne tikai centrā, bet arī provincē.

Šādu, citās iestādēs pieņemto stāvokli, negrib tomēr legalizēt mūsu administrācija, attiecībā uz provinces lielākiem kantoriem, piem. I un II šķ.

Ir piemēri, kur departamenta direktors ir devis noteiktus norādījumus kādam augstākās klases pastmeistaram pārvietoties no viņa darba istabas uz kādām citām telpām.

Otra prasība ir — ja nu pastmeistaram atļautu darba istabu, tad katrā ziņā tur ievietojams kanceļjas ierēdnis ar savu kanceļjas galdu.

Pirmo rīcību vēl varētu saprast un

attaisnot: sak' sēdi, pastmeistar, kādī kantora stūrī un seko saviem apakšniekiem, lai tie čakli un kārtīgi strādātu, bet otro — ir grūtāki saprast, — te nu iznāk, ka kanceļjas ierēdnis pielikts pastmeistaram. Daudz pareizāki, ja kanceļjas ierēdnis atrodas publikas tuvumā, jo viņam jāpieņem no publikas dažādi iesniegumi, lūgumi dēļ adrešu maiņām, sūtījumu pakalmeklēšana u. t. t. Pastmeistariem dienā jāpieņem diezgan daudz apmeklētāju, kuŗiem ir daudz un dažādas personīgas darišanas, kas bieži vien jārunā zem četrām acīm. Šādos gadījumos kanceļjas ierēdni no pastmeistara darba istabas vajadzēs «izraidīt»; pie kam tas notiksies vairākas reizes dienā. No nopietna darba šē nevar būt vairs runas. Arī ierēdnis jutīsies droši vien aizķērts savā godā un, protams, lai no visa tā izvairītos, pastmeistaram būs jāiet ar klientu runāt vai priekšnamā. Nav jāsaprot pastmeistara kabinets jeb darba istaba, kā noslēgts cietoksnis un kā pastmeistars tamdēļ nevarētu pilnīgi kontrolēt savus darbiniekus. Darba istaba augstāko šķiru kantoros uzskatāma par nepieciešamu, tāpat kā departamenta nodalās, kārtīgai un netraucētai pastmeistaru darbībai, ko prasa viņu īpatnējie darba apstākļi. Pastmeistaru kabinetī vēlami un iekārtojami visur, kur to pielaiž telpas, bet jauncelāmās ēkās tos vēlams ierīkot katrā vietā.

E r g o.

Piezīmes pie provinces darbinieku apspriedes atzinumiem.

Slēdzot provinces darbinieku apspriedi, atsevišķās sekcijās pieņemtie atzinumi kopsapulcē laika trūkuma dēļ netika pārrunāti, kamdēļ nebūs lieki apstāties pie tiem, kuŗi, varbūt, visiem apspriedes dalībniekiem bez iebildumiem nebūtu pieņemami.

Seit man it sevišķi gribētos uzskatīt

ties pie telefona kantoru priekšnieku sekcijas atzinumiem, kuŗi lielā mērā skar arī apvienoto pasta, telegrāfa un telefona kantoru darbu un stāvokli un kā tādi nevar tikt uzskatīti par pilnā mērā atrisinātiem, tikai vienas sekcijas viedokļa robežās un tie būtu:

E k s p l u a t ā c i j a s n o z a r ē c)

punktā ierosināts atņemt telefona tak-
ses §§ 17—21. (pēdējais faktiski jau at-
celts) un arī § 28. Pret pirmo atmeša-
nu nekādu iebildumu nevar būt — kaut
gan viņi arī sarežģījumu darbā ucie-
nes, bet noteikti jāizsakās pret tak-
ses § 28. atcelšanu, kurš paredz maksu par abo-
nentu Nr. Nr. izziņām kā vietējā tā-
lrunu noskaidrojumu un rēķinu stāvokļa noskaid-
rošanu attiecībā uz notikušām saru-
nām.

Kāds bija juceklis pie komutatora
jaunam vai it sevišķi pagaidu darbi-
ņiekam darbā stājoties, kad gandrīz vi-
si abonenti prasīja savienojumus nevis
pēc komutatoru numuriem, bet gan
abonentu nosaukumiem, to labi vēl at-
cerēsies visas ilgāk strādājušās telefo-
niste, to zin arī katrs pastmeistars.
Krit valā viena klapīte pēc otras, zvā-
na viens abonents enerģiskāk par otru,
bet jaunā telefoniste apjukusi meklē
noskaidrot kādā ligzdā ieslēgts Bēr-
ziņš vai Ozoliņš. Ja telefoniste abo-
nentam mēģināja aizrādīt, ka jāprasa
nevis pēc abonentu nosaukumiem, bet
gan numuriem, tad saņēma it skarbu
atbildi: «jūs tamdēļ centrālē sēžat, lai
zinātu!...» — § 28. šo nebūšanu izbeidza.
Tikai 5 santīmi, bet retos, ļoti retos
gadījumos tagad kāds nežēlo savu
5 santīmu un uzliek šo pienākumu
telefonistei. Tas pats ar maksas
paziņojumiem. Pēc notikušās sarunas
pārāk bieži un daudzkārt pat atkārtoti
abonents aizkavēja dežuranti sarunas
ilgumu un viņas maksu noskaidro-
dams. Tagad to dara tikai nepiecieša-
mības gadījumos un tas arī labi, jo vi-
siem mums jāiegaumē, ka telefoniste
pēc komutatora nav ziņu birojs, bet vi-
ņas vienīgais pienākums ir visiem spē-
kiem sekmēt ātrāku pareizu savienojumu
došanu. Šo pēdējo apstākli mums
lielā mērā garantē takse § 28.

Mans priekšlikums šinī virzienā bū-
tu: atcelt lielo un pilnīgi nevajadzīgo
darbu statistisko ziņu vākšanu par
pakalpojumiem publikai, uzskatot ie-
nākušās summas kā sarunu maksu,
kurā grupējumā viņas kases pārskatā
faktiski parādās.

Tanī pašā punktā ieteikts atņemt,
tālsarunu telefona žurnālus, bet ievest
čēkus. Tie paši vēži — tikai citā ku-

litē! Tad jau labāk atņemt pavisam
caurejošo sarunu reģistrāciju kā gali-
gi nevajadzīgu un neattaisnojamu, bet
ja viņa paliek — jāpaliek arī žurnā-
lam. Apvienotās iestādēs nav darbi-
nieku, kas čēkus var vākt kopā un
kārtot.

§ 39. grozījumā paredzēts nakts saru-
nu maksas noapaļot līdz 5 sant. —
laikam gan uz augšu. Tam nebūs nekā-
du praktisku panākumu un pie tam
tuvākās apkaimes abonenti ar sarunas
maksu 10 santīmi par 3 minūtēm, ku-
riem laikam gan vislielākā tiesība bū-
tu uz sarunu palētināšanu vai pat pil-
nīgu atcelšanu, šinī gadījumā pat pie
6 minūtu sarunas gandrīz nekādu at-
vieglojumu nebaudītu.

Iestāžu klasifikācijas b)
punkta atzinumā aizrādīts, ka pasta kā
arī telegrāfa iestādēs augstāko amatu
nesamērojami vairāk kā telefona, bet
ne vārds nav minēts par apvienotām
pasta, telegrāfa un telefona iestādēm.
Šeit stāvoklis pilnīgi līdzīgs telefona
kantorijem.

i) punktā, telefonu katoru priekš-
nieki ķērušies pie tāda jautājuma, kurš
viņus nemaz neskar, kuram pilnīgi klu-
su ciešot garām pagājuši paši techniķi
un arī pastmeistari un kuŗa atrisinā-
jums tāpēc nav izteicies vispusīgā ap-
gaismojumā un vēlamā veidā. Pie šī
jautājuma noteikti ilgāk jāuzkavējas
jāmēģina atrast vispiemērotāko izeju.

Ja starp techniķiem patlaban ir
liels skaits ar nepietiekošu vispārējo
izglītību, tad apvienotās iestādēs gluži
tāds pats stāvoklis ar vīriešiem-ierēd-
ņiem. Grūti atrast vīrieti mācekli asi-
stenta amatam. No šī apstākļa izriet, ka
pasta un telegrāfa resorā darbu meklē
galvenā kārtā tikai sievietes, kuŗas ap-
mierinās ar samērā mazo atalgojumu
un garo darba laiku, bet vīrieši atrod
sev pieņemamāku nodarbošanos citās
darba nozarēs. Es negribu šeit apgal-
vot, ka techniķi būtu materiāli spīdoši
nostādīti, bet gan aizrādīt, ka viņi ir la-
bāk par pārējiem ierēdņiem atalgoti,
saņem dienesta uzvalkus un vasaras
laikā braucienos ar savu velosipēdu
pie bojātiem abonentiem atlicina lieku
santīmu. Mazākos katoros techniķis
ir vecākais darbinieks iestādē pēc past-

meistara un sava atalgojuma ziņā aiz jau iepriekš minētiem motīviem tas faktiski gūst lielāku atalgojumu kā viņa priekšnieks — pastmeistars. Neviena ierēdnis tik ātri nav vēl sasniedzis 13. kategoriju, cik ātri tāni nonāk tehnikis, bet 11. kategorija ierēdnim ir tāda Kanaana, kur viņš tikai savā gara acu priekšā skata, jo 11. kategorijā ierindoti IV. klases pastmeistari un III. klases pastmeistaru palīgi, bet no ierēdņiem — pirmās šķ. aģenti. Divus pēdējos posteņus neviens jauns ierēdnis nav vēl ieņēmis, bet ja jauns darbinieks kļūst IV. klases pastmeistars, tad tas vienīgi tamdēļ, ka vezākie ierēdņi nēgrib par 11. kategorijas atalgojumu uzņemties atbildīgos un grūtos pastmeistaru pienākumus. Pēdējais ceļš nav tehniķim aizsprostots un nav arī nekā nenormāla tanī parādībā, ka mazāko apvienoto iestāžu montieri un tehniķi, tāpat, kā citi ierēdņi turpmāko karjēru taisa kā pastmeistari, bet par ierēdņiem tehniķi nebūt nepāriet. Es šeit gribētu uzsvērt un aizrādīt, ka nav pareizs tas uzskats, ka mūsu tehniķi ir lielāki speciālisti kā pārējie ierēdņi savās nozarēs. Tehniķa pienākumus tieši kantorī pie nelielas apmācības veiks arī pārējie ierēdņi un šinī virzienā departamentam noteikti būtu jā rūpējās lai visi ierēdņi tehniskā nozarē vispusīgāk tiktu sagatavoti.

Tagadējo stāvokli, tehniskā ziņā kantoros stipri pasliktina tas apstāklis, ka kantoru štatos esošie tehniķi tiek gandrīz uz visu gadu komandēti telegrāfu-telefona rajonu rīcībā, bet kantoros paliek jauni montieri un tehnikus aizvietojošie līniju strādnieki, bet ļoti bieži pat nekāda tehniska darbinieka.

Tālāk atzinums nonāk vēl lielākas pretrunās, jo apvienoto iestāžu pastmeistari un tāpat tehniķi labi zin, ka kontrole tehniskā nozarē uzlikta telegrāfa rajonu priekšniekiem, bet iekšējā iestādes darbībā attiecībā uz telefonu ekspluatēšanu pastmeistari nebūt nav tādi nezinātāji, par kādiem viņus grib raksturot telefona kantoru priekšnieki.

Tad atzinuma priekšlikums par tehnisko palīgu radīšanu pasta un te-

legrāfa kantoros tādā veidā, kā to liek priekšā — nav ne pieņemams nedz arī izvedams. Kādus tad īsti pienākumus uzņemsies jaunais tehniskais pastmeistara palīgs? Sēdēs kantorī un neko nedarīs, jo šādos apstākļos viņu nostāda ierosinātāji, teikdami ka viņam jāpārzin un jāvada visa telefona nozare kā tehniskā tā arī ekspluatēšanas, t. i. pasta un telegrāfa kantorī jārada mazs telefona kantorītis. Kam tas vajadzīgs? Un kā tas izvedams? Apvienotās iestādēs daudzus darbu attiecībā uz telefonu veic darbinieki, kuriem uzlikti pienākumi arī citās nozarēs un šis ir tas pozitīvais ieguvums, ka apvienotā iestādē var paveikt lielāku darbu ar mazāku darbinieku skaitu. Kurai priekšniecībai nu būs padoti šie darbinieki, kurš viņus vadīs un pārziņās? Apvienotās iestādēs tehniķu pienākums bojājumu novēršana centrālē, uz līnijām un pie abonentiem. Vai šos pienākumus veiks tehniskais palīgs? Bet kas tad pārziņās telefona darbības nozari, kad tehniskais palīgs būs izbraucis uz kādu tālvada bojājumu, palīga nodaļu vai pie abonenta bojājumu novērst? Te, kungi, ir tās pretrunas, kuras izvirzās pārrunājamā atzinumā iedzilnoties.

Nu es mēģināšu apgaismot jautājienū tā, kā viņš patiesi būtu realizējams.

Tehniķu, tāpat visu pasta un telegrāfa darbinieku materiālais stāvoklis un darba apstākļi pienācīgi uzlabojami, tad netrūks piemērotu darbinieku ne vienā, nedz otrā nozarē. Tehniķiem nav aizsprostojams ceļš uz pastmeistara posteni, ja viņš pietiekoši vispusīgi sagatavojies šim amatam. Lielāko kantoru štatos, kur jau vairāki tehniski darbinieki, arī tehniķiem ievedamas vakances ar augstāko kategoriju atalgojumiem, bet pie tam jāraugas, lai šie labāk iestrādājušie, labāk sagatavotie darbinieki ne tiktu atkomandēti uz rajoniem. Tehniķim apvienotā iestādē, atrodoties zem telegrāfa rajona priekšnieka kontroles, uzliekams par pienākumu būt atbildīgam par tīri tehnisko viņa darbību un vest norēķinus par tehniskiem materiāliem. Augstākās tehniķu vakances izsludināmas ap-

kārtrakstos, tad mazāko kanto-
ru vecākie tehniskie darbinieki varēs
pāriet uz lielākām iestādēm, tādā ceļā
iegūstot viņiem pienākošos paaugsti-
nājumus.

Šādai kārtībai, es ceru, ne no vie-
nas puses iebildumu nebūs, bet ja tādi

rastos, tad viņu noskaidrošanai mūsu
žurnāls varbūt savu sleju neliegs.

Pārējie sekciju atzinumi, šķiet, vi-
siem būs pieņemami un tāpēc pie tiem
vēl atgriesties būtu lieki. K. Lejiņš.

Redakcijas piezīme: Ievie-
tojam pārrunas kārtībā.

P.-T. iestāžu dzīve un darbs.

Siguldas p.-t. darbinieku dzīve.

Šis, dabas krāšņumiem apveltītais,
viens no mūsu dzimtenes daiļākiem
stūrīšiem — Sigulda — carisma laikos,
atrazdamies muižnieku rokās, bija itkā
svešs, paslēpts priekš plašākas latvju
tautas. Bet tiklīdz tas nāca pašas tau-
tas rokās, — nepārrēdzāmie lauku kla-
jumi sāka pārvērsties dārzoš, apbūvē-
ties un, rezultātā, jau kopš dažiem ga-
diem, Sigulda guvusi pilsētas nosau-
kumu.

Pilsētas attīstības gaita, protams,
liek sevi just arī p. t. nozarē: līdz ar
jaunām celtnēm vairojas apkalpojamo
iedzīvotāju skaits, attīstas rūpniecība,
tirdzniecība. Salīdzībā ar 1925./26. g.
darbs Siguldas kantorī pieaudzis caur-
mērā līdz dubultiem apmēriem, tā kā
jau tagad Siguldas p. t. kantoris nostā-
jies blakus lielajiem, vecajiem Vidzemes
kantorjiem.

Palīgnodaļu noorganizēšanas, resp.
pasta satiksmes attīstīšanas ziņā uz
laukiem, Siguldas rajons, šķiet, izsmelts
uz ilgāku laiku, un jāsaprot, ka šī dar-
bā Sigulda bija iespiedusies pat savu
kaimiņu robežās (agrāk Siguldai pado-
tās palīgn.: Akenštoka, More, Zutiņi,
Brieži, bij. Raganas krogs). Šī nepa-
teicīgā darba noslēgums pieder galve-
nām kārtām pastmeistaram Tīdemana
kungam, kurš palīgnodaļu lietu, resp. ie-
dzīvotāju intereses, aizvien stādījis pir-
mā vietā.

Techniskā darbā Siguldai ir 40 tāl-
satiksmes apkalpojamo vadu (24 telef.

pamatv., 4 mākslīgie, 2 telegrāfa pa-
matv. un 10 simultānv.) ar tuvu pie 250
abonentiem. Tomēr neraugoties uz to,
vecākais tehniskais darbinieks jau
kopš 1927. g. pavasara atrodas nepār-
traukti 5. tehniskā rajona remontdar-
bos un Siguldas vadu darbības techni-
skā uzraudzība atstāta jaunākam darbi-
niekam — montierim. Kā jau vispār
zināms, rajons bieži vien, pie visulabā-
kās gribas, nevar laikā izpildīt dažādus
kantorja darbu uzdevumus un, lai šie
uzdevumi neieilgtu, šos rajona darbus
parasti izdara vietējais montiers, kurš
jau tā apkrauts saviem darbiem.

Rajona darbu ieilgšana sevišķi nav
vēlama Siguldā, jo te, kā kurortā, bieži
vien nākas sadurties ar personām, ku-
ras pēc darbu izpildīšanas gaitas
spriež par vispārējo mūsu valsts iestā-
žu iekārtu.

Varbūt, ka departaments varētu,
vispārīgi, izdot tehnisko darbu izveša-
nu vietējiem, vismaz lielākiem kanto-
rjiem pašiem savos iecirkņos, līdzīgi
tam, kā tas ir pastāvīgos telefona tīk-
los, atstājot, varbūt, tikai zināmu virs-
kontroli rajoniem? Tādā kārtā reso-
ram nebūtu jāmaksā prāvie komandēša-
nas izdevumi, jo atkristu pastāvīgie
techniķu pie- un atkomandējumi, kas
traucē darba ražīgumu ne tikvien kan-
toros, bet arī pašos rajonos, jo šāds
pastāvīgi «komandējamais» darbinieks
nevar iejusties darbā nedz vienā, nedz
otrā vietā.

Kaut gan mūs, darbiniekus, Sigulda izludinājusi saviem dabas jaukumiem, — darba ziņā apstākļi šē nav vieglie. It sevišķi tas sakāms par vasaras periodiem, kad pie mums darba ziņā īstā siena plauja, — pretēji varbūt vairumam citu p. t. iestāžu, kuŗas, būdamas citos apstākļos, šini pat laikā var ju-

sties vieglāk un izdevīgāki izmantot vasaru. Tomēr, neraugoties uz to, Siguldas darbinieki, dzīvodami savstarpēji satīcībā un sirsnībā, nejuŗas noguruŗi un katrs aizvienam cenŗas būŗ kāŗtīgs savā vietā, apzinādamies ne tikvien savas tiesības, bet arī pienākumus.

— s.

Telefonu kantori.

Lielākās Latvijas pilsētās vietējo telefonu satīksmi uztur un rēgulē tālsatīksmes darbību telefona kantori. Mūsu galvas pilsēta ir visas Latvijas telefona līniju mezgls, kur saplūst visu provinces iestāžu un ārzemju tālsatīksmes vadi.

Rīgas automātiskā telefona centrāle ir lielākā ne tikai Latvijā, bet arī pārējās Baltijas valstīs. Viņas abonentu skaits uz 1. aprīli bija 13.233. Galvenai centrālei tieŗi pieslēgtas: I apakŗcentrāle Kr. Barona ielā, un apakŗcentrāles Meŗa parkā, Bolderājā, Mīlgrāvī un lauku apakŗcentrāle Ādāŗos. Paŗreiz strādā pie I apakŗcentrāles paplaŗināŗanas un 2 jaunu lauku apakŗcentrāļu būves.

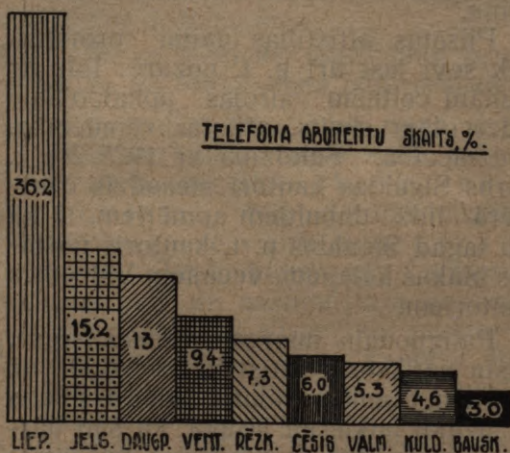
Telefona kant.	Telefona abonentu skaits uz 1. apr. 1929. g.	
	Tieŗi pievien.	Kopā ar pal. nod.
Rīga	13.233	13.233
Liepāja	1.386	1.386
Jelgava	581	829
Daugavpils	496	512
Ventspils	358	405
Rēzekne	277	318
Cēsis	227	510
Valmiera	203	366
Kuldīga	175	247
Bauska	113	304
Kopā	17.049	18.118

Liepājas telefona centrāle darbojas pēŗ CB. (centrālbaterijas) sistēmas un ir vienīgā tāda veida Latvijā. Visas pārējās mūsu telefona kantori ir VB. (vietējās baterijas) sistēmas telefona centrāles.

ŗini budŗeta gadā lielākus pāŗbūves darbus izved Liepājas, Jelgavas un Ventspils kantori. Daugavpils un Rēzeknes telef. kantori tagad centrāles pāŗbūvētas ar novāŗtiem Rīgas manuēlās centrāles komutātoriem un kabeli ieguldīti ar lielu rezervi, tā kā turpmākos gados jauni nebūŗ jāiegulda.

Arī Bauskas telef. kantorī izvesti plaŗi pāŗbūves darbi, paplaŗinot komutātoru tilpumu un ieguldot jaunus kabelus.

Cēsu, Valmieras un Kuldīgas telef. kant. plaŗākus pāŗbūves darbus izvedīs turpmākos gados.

ŗeit pievestā diagramma rāda telefona kantori savstarpējās attiecības, pēŗ abonentu skaita.

Diagrammā un % aprēķinā nav ievests Rīgas telefona kantoris, jo pie salīdzinoŗiem dāŗiem tā abonentu skaits trīskāŗtīgi pāŗsnieŗ pāŗējo telef. kantoriu abonentu kopsummu.

J. Ozols.

Rīgas centrālās I apakšcentrālās ēka Kr Barona ielā Nr 69. Ēkas būve nobeigta 1927. Pirmā un otrā stāvā novietoti apakšcentrāle un I Rīgas pilsētas p.-t. kantoris; trešā stāvā — rādīofona stūdijs.

Kronika.

6. šķiras pastmeistaru amats likvidēts.

Sakarā ar provinces darbinieku apspriedē pieņemto lēmumu un mūsu biedrības iesniegumu (skat. «P.-T. Dzīves» Nr. 3), p.-t. departaments ierosināja Valsts Kontrolē pastmeistaru šķiru samazināšanu un ienākumu normu samazināšanu.

Tagad pienākusi Valsts kontroles atbilde, kurā viņa piekrīt 6. šķiras pastmeistara amata likvidēšanai, kā arī atļauj tiem p.-t. kantorim, kuŗos telefons atdalīts patstāvīgā telef. tīklā — samazināt esošo ienākumu normu par 25% ; bet ienākumu normu samazināšanai visiem p.-t. kantorim Valsts kontrole tomēr nav piekritusi.

Sakarā ar šo Valsts kontroles piekrišanu, sākot ar nākošā (1930.) gada 1. aprīli visi tagadējie 6. šķiras pastmeistari (13. kateg.) pāries 5. šķiras

pastmeistaros (12. kateg.), ar ko iegūs algas paaugstinājumus apm. 50—60 pastmeistari. Arī dažiem atsevišķo p.-t. kantoru pastmeistariem (ar atdalītu telefonu) būs dota iespēja sasniegt augstāku amata kategoriju.

Atzīmējot šo panākumu, mūsu biedrība tomēr nevar apmierināties ar šādu stāvokli, un pieliks visas pūles, lai panāktu ienākumu normas samazināšanu augstākas kategorijas sasniegšanai arī pārējām iestādēm.

Vecāko mēchaniķu amati nākošā gadā būs visos telegrāfa rajonos. Sakarā ar mūsu biedrības pieprasījumu un pūlēm, jautājums par telegrāfa rajonu štatu pārkārtošanu — arī starpresoru komisijā tika izlemts labvēlīgā garā, jo vecāko mēchaniķu amats tagad budžetā ir paredzēts visos telegrāfa rajonos. Arī visus telegrā-

fa rajonu priekšniekus paredzēts paaugstināt 8. kategorijā.

Brīvas rādīofona atļaujas pastniekiem. Iesniedzot Satiksmes Ministrim Ozoliņa kungam lūgumu par visu p.-t. darbinieku atbrīvošanu no rādīofona abonēšanas maksas (skat. «P.-T. Dzīves» Nr. 2.), mūsu biedrības pārstāvji pie Ministra bija panākuši viņa piekrišanu arī pastnieku atbrīvošanai no rādīofona abonēšanas maksas, par ko arī bija atzīmēts Ministra rezolūcijā uz mūsu biedrības iesnieguma. Rezolūcijas tulkošanā pie departamenta direktora tomēr izcēlās domstarpības, kuŗu noskaidrošana nebija vairs iespējama sakarā ar Ministra Ozoliņa kga pēkšņo saslīmšanu, kamdēļ pagaidām rādīofona brīvabonentu atļaujas izsniedza tikai pastmeistariem un tehniķiem. Tagad, ar ministra atveseļošanās, mūsu biedrība cer panākt jautājuma galīgu noskaidrošanu pastniekiem labvēlīgā virzienā.

Techniķu paaugstinājumi sakarā ar eksāmena pārceļšanu. Sakarā ar mūsu biedrības panākto techniķu eksāmena pārceļšanu daudzi techniķi ir dabūjuši paaugstinājumus (skat. Pārmaiņas p.-t. darbinieku sastāvā). Resora vadība sākumā daudziem negribēja paaugstinājumu dot, motivējot ar to, ka neesot pietiekošas izglītības. Mūsu biedrības pārstāvji, atzīstot, ka vienam-otram izglītība, varbūt, neiztur visas prasības, tomēr griezās pie tehniskās pārvaldes priekšnieka un departamenta direktora ar lūgumu ievērot arī to, ka šie darbinieki ir ar lielu un ilggadīgu praksi un ir veikuši plašo telefona tīkla izbūves darbu ar ļoti labām sekmēm. Mūsu pārstāvji panāca, ka paaugstinājumi tika doti visiem tiem, kuŗus viņu priekšnieki stādīja priekšā.

Bezmaksas rādīofona atļauju izsniegšanas paplašināšana. Bezmaksas rādīofona atļauju izsniegšana līdz šim notika tikai štāta vietas aizņemošiem techniķiem un montieriem, bet liela daļa tehnisku darbinieku rādīofona atļaujas nevarēja saņemt. Sakarā ar šo apstākli, mūsu biedrības pārstāvji at-

kārtoti griezās pie departamenta direktora ar lūgumu atļaut bezmaksas rādīofona atļauju izsniegšanu arī tiem tehniskiem darbiniekiem, kuŗi skaitās tikai par vietas izpildītājiem, kā arī Rīgas telefona meistariem un amatniekiem, jo arī šie darbinieki, ne mazākos apmēros, kā štāta darbinieki, darbojas līdz rādīofona veicināšanā. Direktors šim lūgumam beidzot piekrita, sakarā ar ko departaments izdevis apkārtrakstu Nr. 43 — 2.XII.29., p. I.:

«Papildam š. g. 20.IX. apkārtraksta Nr. 29., p. I. un 25.X. apkārtr. Nr. 35., p. III. paziņoju, ka, ievērojot vairākkārtējus lūgumus, departaments atrod par iespējamu turpmāk rādīofona bezmaksas atļaujas izsniegt arī Rīgas telefona tīkla meistariem un amatniekiem un resora techniķu un montieru v. i. (vietu izpildītājiem). Pieprasījumos uzrādāmas minētos apkārtrakstos prasītās ziņas.»

Telefonistu skaita palielināšana Rīgā. Ar automātiskās centrāles ierīkošanu Rīgā, lielu Rīgas telef. centrāles telefonistu skaitu vai nu pavisam atļaida no dienesta, jeb arī pārvietoja uz provinces iestādēm. Tagad, sakarā ar 10 jauniem tālv. komutatoriem, Rīgas centrālē tiks atkal pieņemtas vairākas desmitu jaunas telefonistes. Mūsu biedrības pārstāvji griezās pie resora vadības ar lūgumu, lai pie jauno telefonistu pieņemšanas Rīgā, pirmkārt tiktu ievēroti to telefonistu lūgumi, kuŗas jau agrāk bija Rīgas centrālē un tika pārvietotas uz provinci; jautājumu noskaidrojot, mūsu biedrības priekšstāvji, ar pārstāvi no Rīgas tīkla J. Celmu, panāca, ka departamenta direktors principā piekrit šādai agrāko Rīgas telefonistu pieņemšanai, ar noteikumu, ka atpakaļ uz Rīgu tiks pārceļtas tās agrākās, Rīgas telefona centrāles telefonistes, kuŗas iesniegs par to dep-tam lūgumu, un par kuŗām Rīgas telefona kantoŗa priekšnieks dos labvēlīgu atsauksmi.

Mūsu biedrības biedrus — telefonistes, kuŗas iesniegs departamentam lūgumu par pārceļšanu uz Rīgu — lūdzam paziņot par to arī biedrības

Centrālaj valdei, lai mūsu pārstāvis varētu sekot lūguma virzīšanai uz priekšu.

Rajonu un telefona katoļu apspriede. Departamentā ierosināts sasaukt telegrāfa rajonu un telefona katoļu priekšnieku apspriedi, iekārtojot to pēc Jauna gada, lai varētu pārrunāt tekošos jautājumus par darba vajadzībām. Jautājumu par apspriedes sasaukšanu izlems pēc atsauksmes ievākšanas no priekšniekiem par apspriedes vajadzību un dienas kārtību.

Telefona satiksmi ar Maskavu paredzēts atklāt ar 1930. g. 1. janvāri. Sarunas notiks starp Maskavu un Leningradu no vienas puses un Rīgu, Liepāju, Daugavpili no otras puses.

Jaunās valsts darbinieku algas.

Šaeimā pieņemts likums par valsts darbinieku algām ar sekošām likmēm: Attiecīgas pakāpes alga (latos mēnesī).

Kat.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	748	814	888	962			
2.	666	733	799	866			
3.	592	651	710	770			
4.	494	543	593	642	692		
5.	430	472	514	556	598		
6.	380	417	454	491	528		
7.	333	365	397	429	461	494	
8.	274	300	326	352	378	404	
9.	242	260	278	296	315	333	
10.	206	221	236	252	267	282	
11.	181	194	208	221	234	247	
12.	159	171	182	194	205	217	
13.	144	153	162,5	171,5	180,5	190	
14.	131	139,5	148	156,5	165	173,5	
15.	121	129	137	144,5	152,5	160,5	
16.	111	118,5	125,5	133	140	147,5	
17.	103	109	114,5	120,5	126,5	132	138
18.	95	100,5	106	111,5	117	122,5	128
19.	88	92	95,5	99,5	103	106,5	110,5
20.	84	87,5	90,5	94,5	98	101,5	105,5

Algu pielikums pēc šī projekta iznāk mazāks nekā bija prasījusi Valsts un pašvaldību darbinieku centrālā savienība tādēļ, ka algu pielikums attiecināts arī uz skolotājiem, kara invalīdiem, pensionāriem un karavīriem, kurus par ierēdņiem uzskatīt nevar. Projekta izvešana dzīvē prasa 5 miljonu latu gadā.

Rādifona programmas izveidošana.

Dejas mūzikas pārraidīšanai Klosterā pagraba, Otto Švarca un citus restorānus radiofonam vairs nepieslēdz, bet viņu vietā organizē savu dejas mūzikas, resp. džesa orķestri, kuŗa mēģinājumu izpildījumi devuši labus rezultātus, t. i. bijuši daiļskanīgi un labi sadzirdami. Caur tādu jaunievedumu rādioklausītāji atbrīvoti no restorāniem raksturīgām un dažkārt piedauzīgām blakus skaņām.

Atsevišķos gadījumos dejas mūziku pārraida no jauniekārtotā rādifona elektriskā gramofona.

Pēdējā laikā jūtami paplašināta radioinformācija (jaunāko ziņu nolasīšana), kas panākts ar informatoru štāta paplašināšanu.

Valsts darbinieku ārstēšanas noteikumu grozīšana. Biedrības Centrālā valde š. g. 16. decembrī griezās pie Valsts un pašvaldību darbinieku Centrālās savienības sar sekošu rakstu: Sa-

karā ar biedrības Daugavpils nodaļas ierosinājumu, centrālā valde savā š. g. 26. nov. sēdē nolēma griesties pie Centrālās savienības ar lūgumu ierosināt attiecīgās iestādēs valsts darbinieku ārstēšanas noteikumu grozīšanu sekošā kārtā: ja valsts ārsts nav dabūjams un nepieciešams izsaukt privātu ārstu — izsniegt zāles un medikamentus pēc pri-

vāta ārsta receptēm par $\frac{1}{3}$ maksas, līdzīgi valsts darbinieku ārsta parakstītām receptēm. Šo gadījumu piemērot arī tad, ja valsts darbinieks nebūtu apmierināts ar valsts ārstu un vēlētos pieaicināt privātu ārstu, speciālistu.

Mūsu biedrības biedrs
Fridrichs Esterliņš

p.-t. d. p. rtamenta galvenās noliktavas pārzinis š. g. 13. dec. atskatijās uz 25 darba gadiem p.-t. resorā.

Cēsu telefona kantora štāts palielināts.

No Cēsu telef. kantora biedriem mūsu biedrībai ienāca sekošs lūgums:

Latvijas pasta, telegrāfa un telefona biedrības Centrālajai valdei.

Sakarā ar telefona darbības strauju pieaugšanu, Cēsu telefona kantora darbinieku štāts vairs neatbilst lielām darbu prasībām. Kā telefonistes, tā kanceļjas aģents, pie 182—200 darba stundām mēnesī, darbus pienācīgi veikt nevar pie labākās gribas.

Kantorim padotas 11 telefona palīgnodaļas un 6 sarunas punkti, ar kopēju abonentu skaitu — 550, bez tam vēl 220 radiofona abonenti, kas valstij dod ienākumus ne mazāk kā Ls 80.000 gadā. Šos ieņēmumus no sīkām summiņām darina tikai 7 telefonistes un viens vienīgs aģents. 2—3 dežurējošās telefonistes dienā, pie 4 komutatoriem, izpilda ap 400 pieteikumus, dod dažādus savienojumus no 1500—1700, no kuriem ap 100 no vietējiem publis-

kiem sarunu aparātiem, kas saistīti arī ar tūlītēju sarunu maksas iekasēšanu. Visa plašā ikdienišķā kanceļjas darbība, līdz ar 500 un vairāk sarunu un abonementa maksu rēķinu izrakstīšanu mēnesī un nokārtošanu starp abonentiem un kantora kasi, jāveic ar pārspēkiem minētam aģentam, kur pēc darba slodzes vairuma ņemot, nekādā ziņā nevajadzētu mazāk par diviem darbiniekiem būt. Aprādītais darbiniku štāts nepavisam vairs neatbilst darba interesēm, cilvēku fiziskiem spēkiem.

Vairākas reizes, gan rakstiski, gan mutiski departaments lūgts griest vērību un kaut ko darīt šajā sasāpējušajā darbinieku štāta jautājumā, ko arī š. g. 10.X. kantori revidējošais inspektors ir par pareizu konstatējis — bet līdz šim, aiz nezināmiem iemesliem, *departaments*, par lielu nožēlošanu, ar savu pretimnākšanu, pārmērīgā darba slodzes atvieglošanai vēl arvien *atturās*.

Nepieciešami štātu pagaidām pavairot ar 2 telefonistēm, no kurām viena lai būtu pie telefona komutatoru apkalpošanas, bet otra palīgā pie kanceļjas darbiem.

Lūdzam centrālās valdes attiecošu pretimnākšanu, pabalstot mūs štāta jautājuma nokārtošanā.

Mūsu biedrības prezidijs, atrazdams šo prasību par tiešām pamatotu, griezās pie departamenta direktora ar lūgumu iespējami drīzā laikā pielikt vajadzīgos darbiniekus, un panāca, kā divas telefonistes Cēsu telefona kantorim tiks pieliktas jau tūlī, šinīs dienās.

Personāla pārkārtošana Jelgavas p.-t. kantorī. No Jelgavas p.-t. kantora darbiniekiem — mūsu biedrības biedriem ienācis sekošs raksts:

Jelgavas p.-t. kantorī ierēdņu štātā pēdējos 4 gados nav notikuši nekādi pārgrozījumi, kas būtu ierēdņiem materiālo stāvokli kaut kā uzlabojuši. Kantora štātā ir tikai 2 vec. aģenti (viens — pārvedumu operācijām un otrs — vienkāršu un ierakstītu sūtījumu nodaļas vadīšanai). Kantora darbība turpretim ir ļoti plaša un atbildī-

ga. Starp citu, kantorim ir padotas 32 nodaļas un 23 rajonu kantori, kuriem izsūta pārvedumu summas un pasta zīmes. Apmaiņas apstākļi Jelgavā ļoti grūti. Daudzo vilcienu dēļ, pasta apmaiņa turpinās dienu un nakti.

Nepieciešami nākošā budžeta gadā ierēdņu štātu pārgrozīt, pieliekot 2 kontrolierus un 2 vecākos aģentus.

Kontrolieri būtu nodarbināti: viens pie pārvedumu operācijām, bet otrs vienkāršu un ierakstītu sūtījumu nodaļā. Vecākie aģenti, kuri būtu pavisam 4, nodarbotos: viens — pie paku operācijām, otrs — kanceļas vadītājs, trešais — telegrāfa pārzinis, un ceturtais — kā vienkāršu un ierakstītu sūtījumu nodaļas vadītāja palīgs.

Sakarā ar šīm pārgrozībām, viss ierēdņu štāts saņemtu paaugstinājumus.

Bez tam nepieciešami paaugstināt Jelgavas p.-t. kantori augstākā šķirā. Ieņēmumi progresīvi pieaug: 1926/27. b. g. — Ls 135.954,—, 1927/28. — Ls 147.427,—, 1928/29. — Ls 169.257,—, bet tekošā gadā tie sasniegs 180.000 latu.

Arī pastmeistara un viņa palīga atbildība un darbs pieaug, bet 5 gados tie nav saņēmuši nekādu paaugstinājumu.

Apskatot lūgumu, biedrības centrālā valde atrada to par dibinātu un uzdeva prezidijam nekavējoties spert soļus, Jelgavas p.-t. kantora štāta lietā, starpresoru un budžeta komisijās.

Emburgas pastmeistars
Jēkabs Grinders

š. g. 14. decembrī atskatījās uz 35 gadus ilgu darbību p.-t. resorā.

Biedrības dzīve.

Pasta-telegrāfa darbinieku krāj-aizdevu kases dibināšanas sapulce notika š. g. 28. novembrī. Valdē ievēlēja d-ta mater. iegādes nodaļas darbvedi K. Ritenieku (priekšsēdētājs), Rīgas telefona kantora aģentu A. Flesneru (priekšsēdētāja biedrs) un d-ta grāmatvedības nod. darbvedi J. Matveju (kasieris-sekretārs). Padomē iegāja d-ta galv. darbnīcas komercnod. vadītājs P. Aleinikovs (priekšsēdētājs), pasta tek. rēķinu daļas vadītājs J. Kraulis (priekšsēdētāja biedrs), Rīgas telef. kantora vecākie mēchaniķi J. Celms (sekretārs) un P. Eglītis un XI. teleg. rajona tehniķis A. Lūle. Revīzijas komisijā ievēlēja Rīgas telef. kantora kontrolieri F. Hincenbergu, tehniķi V. Zemīti un Rīgas pasta kantora aģentu Ed. Zariņu. Kase sāks darboties no

1930. g. 1. janvāra. Par kases dalībniekiem var būt tikai Latv. pasta, teleg. un telef. darbinieku biedrības biedri. Kases statūtus un pieteikšanās formulārus var pieprasīt rakstiski, adresējot pieprasījumus uz biedrības pasta kastīti Nr. 995, kā arī griežoties personīgi pie valdes locekļiem.

Talsi. Uz biedrības Talsu nodaļas ierosinājumu, Centrālā valde griezās pie p. t. departamenta ar lūgumu rūpēties par to, lai visā drīzumā tiktu nozīmēts Talsos otrs ārsts. Izteikta vēlēšanās, lai tiktu ņemta vērā ārsta B a u k e kandidatūra — speciālista iekšķīgās slimībās.

Stende. Š. g. 15. novembrī nodibināta biedrības Stendes nodaļa. Nodaļas valdē ievēlēti: Fr. Vinters (priekš-

sēdētājs), Ernests Leimanis (sekretārs), Kārlis Rubis (kasiers). Revīzijas komisijā — Slēde, Leinerts un Šteinblūms.

Sigulda. Centrālā valde savā š. g.

19. nov. sēdē nolēma dibināt Siguldā biedrības nodaļu.

Liepāja. Sakarā ar biedru lūgumu šinīs dienās notiks mūsu biedrības Liepājas nodaļas dibināšana.

Iestāties mūsu biedrībā!

Saskaņā ar statūtu 10. §, par biedriem var iestāties ne jaunāki par 18 gadiem Latvijas pilsoņi, kas nodarbojas resorā ne mazāk par 6 mēnešiem. Iestājoties, biedriem jāizpilda reģistrācijas listes, atbildot uz visiem listē pievestiem jautājumiem, pie kam listi paraksta arī divi mūsu biedrības biedri, kā ieteicēji, pēc kam listi iesūta tieši centrālajai valdei, Rīgā, pasta kaste 995, vai arī vietējai mūsu biedrības nodaļai. Reģistrācijas listi var iesniegt arī bez ieteicēju parakstiem. Ja iestādē nav reģistrācijas listes, — tās pieprasāmas

no centrālās valdes, vai no nodaļas valdes. Par biedri uzņem pēc divu nedēļu paiešanas no listes saņemšanas dienas un izsniedz vai izsūta biedra karti, pieliekot, pēc iespējas, arī biedrības statūtus. Biedru maksa noteikta: iestāšanās nauda — 50 sant., mēneša maksa — pus proc. no vecās pamatalgas (bez izdienas pakāpes piemaksām), un 30 sant. par katru «P.-T. Dzīves» numuru. Maksa nokārtojama vietējā nodaļā, vai piesūtāma tieši centrālajai valdei, caur pasta tek. rēķinu Nr. 1862.

Organizētie darbinieki, palidziet apvienoties arī neorganizētiem valsts un pašvaldību darbiniekiem.

Mūsu demokrātiskās valsts politiskā dzīve iet dažādo iedzīvotāju šķiru apvienošanas un organizēšanas ceļu. Labāki organizētās šķiras ātrāk un labāk nodrošina savu stāvokli nekā neapvienotās. Valsts un pašvaldību darbinieku organizēšanās sākusies diezgan sen, pie kam darbinieki apvienojušies pa lielākai daļai pēc profesijām un šādās slēgtās organizācijās jau veikusi diezgan lielu darbu sava stāvokļa uzlabošanai. Tomēr vēl daudz ir tādu darbinieku, kas nav organizēti un kuriem grūti piedalīties pie kādas no pastāvošām profesionālām organizācijām. Tie būtu piem. kancelejas darbinieki, mašīnrakstītājas u. t. t. dažādos resoros; šē pieskaitāma arī lielākā daļa pašvaldību darbinieku kā pilsētās, tā uz laukiem. Cīņa par mūsu inteliģences neapskaužamā stāvokļa uzlabošanu beidzamā laikā norāda, ka sevišķi svarīga ir valsts un pašvaldību darbinieku kopdarbība. Darbinieku organizācijās ierosinātie likumprojekti iziet

uz pašvaldību darbinieku pielīdzināšanu tiesībās valsts darbiniekiem.

Lai valsts un pašvaldību darbinieki varētu parādīt nepieciešamo aktivitāti valsts un sabiedriskā darbā ne tik vien centrā un lielpilsētās, bet arī uz vietām, no liela svāra būtu katrā mazā pilsētiņā un apdzīvotā vietā apvienoties visiem valsts un pašvaldību darbiniekiem, jau organizētiem un vēl neorganizētiem savā kopējā biedrībā. Tas dotu tiem iespēju kā savstarpēji tuvināties, tā vienoti uzstāties vietējā sabiedriskā dzīvē, nākt ar ierosinājumiem un aktīvi atbalstīt kopējās ierēdniecības intereses caur saviem pārstāvjiem centrā.

Šo visu svarīgo uzdevumu veikšanai 1928. gadā nodibināta «Latvijas valsts un pašvaldību darbinieku biedrība», kurai jau ir ap 800 biedru un nodaļas Rīgā, Krāslavā, Daugavpilī, Madonā, Valkā, Ludzā, Rūjienā, Cēsīs, Rēzeknē, Ventspilī, Kuldīgā, Saldū, Smiltēnē.

Biedrība ieiet arī «Valsts un pašvaldību darbinieku Centrālā Savienībā», kurā pakāpeniski apvienojas visa pilsoniskā ierēdniecība, lai plecu pie pleca cīnītos par darbinieku tiesībām.

Pasta, telegrāfa un telefona darbinieki, atbalstiet kopējās Latvijas valsts un pašvaldību darbinieku biedrības darbību Jūsu apkārtnē. Ja pie Jums vēl nav šīs biedrības nodaļas, tad palīdziet to noorganizēt. Savāciet vismaz 10 vietējos pašvaldības un valsts darbiniekus pēc iespējas no dažādiem resoriem un nodibināt Latvijas valsts un pašvaldību darbinieku biedrības nodaļu. Ja tāda biedrības nodaļa jau

pie Jums pastāvētu, iestājaties tanī par biedri, neskatoties uz to, ka Jūs jau esat Latvijas Pasta-telegrāfa un telefona darbinieku biedrības biedris — un veicināt viņas darbību.

Pulcējoties un ciešāk organizējoties zem mūsu karoga ātrāk izkarosim sev cienīgāku stāvokli sabiedrībā un ciešamāku materiālo un tiesisko stāvokli valstī un pašvaldībās.

Sikākas ziņas un biedrības statūtus lūdzam pieprasīt uz adresi: Rīgā, Merķeļa ielā № 7, dz. 1, Valsts un pašvaldību darbinieku biedrības Centrālajai Valdei.

Latvijas Valsts un pašvaldību darbinieku biedrības centrālā valde.

Valsts un pašvaldības darbinieku Centrālās savienības ārkārtējo pilnvarnieku sapulci

15. decembrī atklāja valdes priekšsēd. dep. doc. K. Kiršteins, paziņojot, ka ieradušies 57 delegāti no 13 Savienībā ietilpstošām organizācijām, kuŗas reprezentē 13.000 dalībniekus. Sapulces prezīdijā vienbalsīgi ievēl: Eichu no mežu darbinieku biedrības, Dinsbergu — Dzelzceļnieku b-bas un Dumbergu — Rīgas pils. darbinieku b-bas, sekretāriātā — Dreimani no Rīgas pils. policijas darbin. b-bas, O. Lapiņu — Latvijas Valsts un pašv. darb. b-bas un J. Kalāci no Latvijas p. t. darbinieku biedrības, mandatu komisijā A. Rāmani un Rodiņu.

Dumbergs referē par nama iegūšanu valsts un pašv. darbin. organizāciju vajadzībām. Sapulce pilnvaro Savienības valdi iegūt nekustāmu īpašumu, pērkot zemes gabalu un būvējot namu vai arī pērkot gatavu namu. Minētiem mērķiem sapulce atļauj aizņemties par summu līdz Ls 500.000.

Savienības priekšsēd. dep. K. Kiršteins ziņo par valdes līdzšinējo darbību, kuŗu visi klātesošie atzīst par pareizu. Tālāk referē par valsts darbinieku algu jautājumu, saskaņā ar pēdējo 5 milj. latu pielikuma pareizu sadalīšanu. Beigās ziņo, ka administratīvo kameru likuma apspriešana Saeimā nokavēju-

sies sakarā ar slimo kasu likuma grozījumiem, bet tā pieņemšanai esot cerība pēc dažiem mēnešiem. Resoru satversmes un štāti vēl nav pieņemti. Pēc plašākām pārrunām sapulce izsaka asu protestu par to, ka atsevišķas partijas kavē algu jautājuma atrisināšanu. Uzdod savienības valdei pielikt visas pūles, lai paaugstinātās algas izmaksātu pirms Ziemas svētkiem. Sapulce atzīst, ka valdei pakāpeniski jācenšas sasniegt tādu stāvokli, lai 20. kat. saņemtu 100 ls pamatalgas un tiktu attiecīgi paaugstinātas arī citu kat. algas pēc Centrālās savienības izstrādātā projekta. Ievērojot valsts pašreizējo saimniecisko stāvokli, sapulce atzīst, ka prasības nebūtu pārspilējamas un spēkā uzturams centrālās Savienības valdes projekts, kas prasa no valsts 5 milj. ls gadā civilresoru darbiniekiem. Atalgojuma pielikuma attiecināšanu tikai uz ģimenes piemaksām, dodot tās arī valsts uzņēmumu strādniekiem, atzīst par netaisnu, jo 1) tas ir regresa ceļš valsts darbinieku algu jautājuma atrisināšanā un iziet uz sociālās apgādes, bet ne darba algas paaugstināšanu, 2) ģimenes piemaksu paaugstināšana ienesīs lielu šķelšanos precēto un neprecēto darbinieku starpā un 3) piešķi-

rot ģimenes piemaksas arī valsts uzņēmumu strādniekiem, tiks mākslīgi pavairota tā saucamā «ierēdņu armija», kas nekādā ziņā nav vēlams un uz noteiktāko noraidams».

J. Bērziņš runā par pensiju jautājumu; nolemj ieņemt atturošos stāvokli. Hartmanis runā par mežu darbinieku dzīvokļu stāvokli un liek priekšā, vai nu būvēt pieklājīgus dzīvokļus, vai arī novietot šos darbiniekus attiecīgos dzīvokļos un atvilkt dzīvokļu naudas pēc viņu faktiskās vērtības. Tālāk Šillers runā par pasta-telegrāfa resora darbinieku dzīvokļu jautājumu, sevišķi provincē. Vēl par šo jautājumu izsakās Dreimānis, aprāidīdams, ka arī par policijas darbiniekiem šis jautājums nokārtojams

labvēlīgi un liek priekšā $\frac{1}{10}$ daļas atcelšanu un maksāt par dzīvokļiem pēc to faktiskās vērtības.

Nolemj par šo jautājumu uzdot Centrālajai Savienībai izstrādāt noteiktus priekšlikumus un iesniegt nākošajai delegātu sapulcei.

Uz Jansona priekšlikumu, pieņem sekošu rezolūciju:

«Tā kā Saeimā pašlaik caurskatāmā Valsts kontroles reglamentā ievesti tādi panti, kas netaisni apdraud valsts darbinieku intereses, tad sapulce uzdod valdei pielikt visas pūles, lai likums tiktu izlabots, caurskatot to vēlreiz Saeimas komisijās ar valsts darbinieku pārstāvju piedalīšanos, vai ienest tānī vajadzīgos grozījumus.»

Arzemes.

Pasta piegāde lauku iedzīvotājiem Amerikā.

Amerikā uz laukiem pastu piegādā sevišķi lauku pastnieki, kuriem bez pastāvīgas algas izsniedz arī sevišķas kilometru piemaksas zirga vai automobiļa uzturēšanai. Lauku pastnieks tā tad izdala pastu parasti braukdams. 1927. g. 1. septembrī Z. A. Savienotās valstīs bija pavisam 44.529 lauku pastnieki, kuri apkalpoja 44.656 lauku ceļus (maršrutus). Katrs pastnieks apkalpo savu lauku ceļu nobraukdams dienā ap 30 klm. gaŗu ceļa gabalu. Lauku maršrutu kārtību sāka ievest 1891. gadā, lai samazinātu vietējo, pastāvīgo pasta iestāžu skaitu, reizē ar to samazinot arī izdevumus. Visu pastu Z. A. Savienotās valstīs apstrādā un izdala braucot, t. i. pasta vagonos (pa dzelzceļu), pasta automobiļos un lauku pastnieku vāgās. Galvenā pasta sadalīšana un izšķirošana notiek dzelzceļa pasta vagonos, kuros pastu siki izšķiro un izsniedz dz. c. stacijās. No stacijām uz zemes iekšieni pa lielajiem ceļiem (star routes) iet sevišķi pasta automobiļi, kuri izpilda visas

funkcijas, kādas pie mums veic vietējos p. t. kantoros. Šie pasta automobiļu ceļi stiepjas 200.000 klm. gaŗumā un apkalpo 400 miljonus kv. klm. plašu laukumu. Lauku pastnieki brauc pa mazājiem (lauku) ceļiem, savu apgabala pastu saņemot no pasta vagoniem, vai lielo ceļu pasta automobiļiem; lauku pastniekus ievēda, lai samazinātu «star routes», lielo ceļu pasta automobiļu skaitu, kā arī lai likvidētu daudzas vietējās pasta iestādes, kuru vietu tagad izpilda pasta automobiļi un lauku pastnieki. Šādā kārtā tika galīgi likvidētas 26.000 mazākās vietējās pasta iestādes, dažās vietās pārtraucot arī «lielo ceļu» tīkla izbūvi.

Lauku pasta piegāde tā tad ir atsevišķas organizācijas, kas katra darbojas savā noteiktā rajonā. Maršruti iziet no apgabala centra uz viņa periferiju, ar aprēķinu, ka pastu piegādātu arī visattālākām nomalēm. Bet lai spētu apkalpot pēc iespējas lielu ciemu un atsevišķu fermu skaitu — lauku pastnieks nevar skriet no mājas uz

māju, jo tad viņa dienas darba rezultāti būs pārāk niecīgi. Šis jautājums Amerikā atrisināts ļoti vienkārši tādā veidā, ka ceļa malā, pa kuŗu katru dienu brauc pastnieks, katras lauku mājas īpašnieks novieto savu pasta kastīti. Šinī pasta kastē lauku pastnieks ieliek uz šo māju adresētas vēstules un laikrakstus, izņemot no tās arī nosūtīšanai ieliktas vēstules, kuŗas tur ielikuši mājas iedzīvotāji. Šo paņēmienu sen lieto arī pie mums, Latvijā, bet tikai citādā, daudz neērtākā veidā, proti, iedzīvotāji pasūta pasta iestādē slēdzamo vēstuļu skapīti un pašī ikdienas, vai arī retāki, staigā diezgan lielus attālumus no mājām uz iestādi, velti zaudēdami daudz laika.

Ceļmalās novietotās vēstuļu kastītes dod lielu laika ietaupījumu lauku pastniekam, kuŗš dienā apkalpo daudz lielāku platību; tādā veidā Amerikas pasta resors ar samērā maziem izdevumiem spēj apkalpot visus iedzīvotājus. Vēstuļu kastīšu apzagšana gadas ļoti reti. Biežāk gan pasts bojājas no lietus vai c. dabas apstākļiem, ja īpašnieks pasta kastīti nav izgatavojis pietiekoši labu un izturīgu.

Liekas, ka šo paņēmienu pilnīgi un ar sekmēm varētu lietot arī pie mums, Latvijā. Man gan teiks, ka ceļmalā novietotās vēstuļu kastes apzags un nogāzīs. Bet kamdēļ neviens nezog un neizgāz tās daudzās piena kannas, kas tagad bieži redzamas noliktas gar lauku ceļu malām, līdz tās paņem uz kopmoderniecību braucošais kārtējais piena vedējs? Kamdēļ tepat Rīgā neviens nesalasa un neizdzer tās daudzās ar pienu pildītās pudeles, kas ap plkst. 4—5 no rīta stāv noliktas lielā skaitā uz ielas trotuara pie pārtikas veikalu durvīm? Un vai pasta resoram neatmaksātos ar saviem līdzekļiem izbūvēt ceļmalās zolīdas pasta kastes vai skapjus ar veselu pasta kastīšu sēriju, kuŗus nevarētu neviens ne apzagt, ne izpostīt. Pasta piegāde tieši mājās ir jau laba lieta, bet viņa prasa lielus līdzekļus, kuŗus, cik redzams, mums negrib atļaut. Vai tamdēļ mums nevajadzētu šo projektu grozīt citā virzienā, kas varbūt prasītu mazāk līdzekļu, nemaz nesamazinot iedzīvotāju ērtības? Būtu ļoti vēlams dzirdēt citu, sevišķi lauku iestāžu koleģu domas šinī jautājumā.

Jūras kabeļa likšana Anglijā.

Lai apmierinātu prasību pēc labākas telefona satiksmes Anglijas pasta administrācija ķērusies pie apakšūdens — jūras kabeļa likšanas starp Angliju un Mena salu ar pagarinājumu līdz Īrijai. Darbiem vajadzēja sākties šī gada pirmā jūnijā, bet tā kā pieturējās slikti laika apstākļi un jūra bij nemierīga, tad darbi bija jāatliek uz piecām dienām. 5. jūnija rītā kabeļa kuģis «Faradejs», pavadīts no jūras prāmja «Sirdara», izgāja pie Norbekas jūrā, uzsākot tūlīt kabeļa likšanu. Kuģa ceļš jau iepriekš bija atzīmēts ar peldošām bojām, ik pa 5 jūras jūdžēm (apm. 9 kilometri) viena no otras. Kabeli gremdēja cik-cak veidīgi. Pēc septiņām stundām kuģi bija jau nonākuši Mena salas tuvumā. Mēģinājumi

sarunāties pa jauno kabeli izrādījās sekmīgi un, jau pēc nedēļas pa kabeli atklāja kārtīgu telefona satiksmi.

Jaunā kabeļa garums, no Anglijas līdz Īrijas krastam — 63 jūras jūdzes, bet svars — vairāk kā 3000 tonnas. Kabelis sastāv no viena centrālā un četriem papildu kabeliem, pa 4 vadi katrā. No tiem trīs ceturtdaļas domātas satiksmei ar Īriju, pārējie — satiksmei ar Mena salu. Ja kabeli liktu tikai līdz Mena salai, tas izrādītos neekonomisks. Turpretim tagad, liekot kabeli līdz Mena salai un pagarinot to līdz Īrijai, Anglijas pasta administrācijai radās pilnīga iespēja, sarunām pa kabeli piemērot vispār Anglijā pastāvošās telefona taksas.

Telefona abonentu skaits Londonā.

No 1916. gada jūnija līdz šī gada jūnijam, tas ir 13 gadu laikā, telefona abonentu skaits Londonā pieaudzis no 262.000 uz 635.000, tas ir par apmēram 142%.

Proporcionāli iedzīvotāju skaitam Rīga, telefona lietošanas ziņā, sasniegusi jau Londonas līmeni.

Lidotāju brīdināšana pa telefonu.

Tuvākā nākotnē Kroidonas radio-stacija, Anglijā, ar 900 metru viļņiem noraidīs pa radiotelefonu gaisa satiksmes lidotājiem ziņas par gaidāmo laiku. Gadījumos, kad laika apstākļi nopietni apdraudēs lidmašīnu drošību, stacija, ar maziem pārtraukumiem noraidīs pieņemto starptautiskā radiotelefonijā drošības signālu — franču vārdu «securité», atkārtojot to trīs reizes no vietas.

Visiem angļu lidotājiem jau aizrādīts, ka, tūlīt pēc drošības signāla, «securité», saņemšanas, tiem jāpārtrauc katra depešu noraidīšana līdz tam laikam, kamēr stacija nebūs nodevusi vispārējo brīdinājumu.

Lielākā telefona centrāle.

Berlīnē atklāta un darbojas lielākā pasaulē telefona centrāle. Viņā sakopoti ne vairāk, ne mazāk, ka 4500 darbojošies tālvadi.

Ar tiešiem vadiem Berlīne tagad savienota ar Londonu, Parīzi, Kopenhagenu, Stokholmu, Oslo, Amsterdamu, Rotterdamu, Žeņevu un Cīrihi. Tāl-sarunu skaits dienā sniedzas līdz 25.000. Berlīnes vecā centrālē bija tikai 850 tālvadi.

Jaunā centrālē pārslēdzēji ierīkoti tieši uz galdiem, bet ne stāvošos komutātoros. Tāda iekārta pieļauj vieglu un ātru pāreju uz automātisko dienestu.

Vatikānā ierīko automātisku telefonu.

Vatikāna pilsētā ierīkos modernāko automātisku telefonu, pievienojot atjaunoto Pāvesta valsti starptautiskām telefonam un visai civilizētai pasaulei.

Darbu izvešana saistīta ar lielām grūtībām, jo vai gandrīz visas ēku da-

ļas aplātās ar sienu dekorējumiem un vērtīgiem mākslas darbiem. Dažās vietās vadi jāvelk caur 15 pēdas biežām sienām.

Pāvesta vajadzībām ierīkos arī radiostaciju, kuŗas izbūvi vadīs un personīgi uzraudzīs Markoni. Tā būs apgādāta ar pēdējiem jaunsasniedzumiem un papildinājumiem. Darbojoties uz īso viļņu principa, tā būs spējīga uzturēt sakarus ar visattālāko zemes stūrīti. Satiksmi uzturēs kā pa telegrāfu, tā arī pa radiotelefonu.

Sudraba medaļas par centību un naudas balvas (250 dolari katra) — izsniegtas Z. Amērikas telefona darbiniekiem par apzinīgu pienākuma izpildīšanu sekošos gadījumos.

P. g. 17. februāra vakarā, sēžot vienai pašai telefona centrālē, Potter pilsētā, Nebraskas valstī, telefoniste M. Haita k-dze izdzirda gaisā lidmašīnas troksni un ievēroja, ka šis troksnis turpinājas pārāk ilgi — itkā lidmašīna riņķotu ap pilsētu. Tanī brīdī uzliesmoja zibins, un no lidotāja neparastās uzvešanās viņa vēroja, ka tas nokļuvis grūtībās. Tādēļ viņa bez kavēšanās izsauca 20 jūdzes attālumā esošo aerodromu un ziņoja uz turieni, ka lidmašīna nevar atrast nosēšanās vietu, ka vajadzīgs apzīmēt aerodromu ar sarkanām ugunīm, kuŗas dabūjamas tuvējā dzelzeļa sabiedrībā. Tas arī tika izpildīts, un lidotājs, kuŗš veda Sav. Valstu pastu, varēja nosēsties un pēc tam turpināt savu ceļu.

14. septembrī 1928. kāds montieris ar smagu instrumentu kasti uz muguras un kāpšļiem iekrita pārplūdušā Altamana upē. Viņa darba biedrs Olin E. Pērdue, riskēdams ar savu dzīvību, metās no 20 pēdu augsta krasta upē, sasniedza sliktstošo darba biedri, uzvilka viņu virs ūdens un caur mutuļojošo straumi 50 jardus tālu cīnijās, lai sasniegtu krastu. Taču ar nekustīgo ķermeni uz rokām tas viņam nebija pa spēkam un, sataustīdams ar kājām kādu koka stumbru, tas uzvilka virs ūdens savu bezsamaņas biedri, atsvabināja viņu no smagās instrumentu

kastes un kāpšļiem un turpināja ceļu vēl 25. jardus pa straumi, līdz sasniedza kādu koku. Te viņš izvilka savu biedri no ūdens un, pielietojot mākslīgu elpošanu, to atdzīvināja.

1928. g. 13. martā, īsi pēc pusnakts, dežūrējošā Saticoy centrālē, Kalifornijā, telefoniste A. P. Marks, atbildējuma uz kādu izsaukšanas signālu, dabūja vēsti, ka St. Francisas dambis pārrauts un visai Santa Klāras ielejai draud plūdu briesmas. Lai gan zinādama, ka no dambja aizturētais lielais ūdens krājums var noskalot pilsētu, viņa palika savā vietā pie komutatora, brīdinot visus pa telefonu sasniedzamos pilsoņus, pamudinādama tos ziņot par notikumu arī citiem. Viņa informēja kuŗu katru par plūdu pieaugumu, turpinot dienestu bez pārtraukuma 3 naktis un 2 dienas, lai palīdzētu glābšanas darbos.

1928. g. 24. jūnijā, vēlu naktī, būdama viena dežūrā Rockaway, N. J. centrālē, Anna C. Jureško, saņēma ziņu no kāda abonenta, ka uz dzelzceļa tilta notikusi autokatastrofa, un automobīlis aizsprostojis vilcienam ceļu. Aptvērda stāvokļa nopietnību un zinādama, ka vilciens drīz vien sasnies minēto katastrofas vietu, viņa spēra soļus, lai apturētu vilcienu un ar to novērstu otru nelaiimes gadījumu. Viņai nebija iespējams telefonēt tieši uz signāltorni, no kuŗa vilcienu varēja apturēt. Tādēļ viņa telefonēja uz kustības vadītāja kantori, 15 jūdzes atstatu, un caur turieni dabūja savienojumu ar signāltorni, pa dzelzceļa līniju.

Pēc tam, kad viņa bija pārliecinājusies, ka vilcienam vairs briesmas nedraud, tā telefonēja policijai, lai pēdējā sniegtu palīdzību un atsvabinātu no drupām cietušo automobilistu.

Z. Amērikas Starptautiskā Telegrāfa un Telefona Sabiedrība (The International Telegraph and Telephone Corporation). Sabiedrība organizēta 1920. gadā, darbojās 30 valstīs un uz š. g.

31. martu viņas kapitāls līdzinājās 167.000.000 dolāriem. Iemaksātais pamatkapitāls — 6.000.000 dolāri. Darbības aplokā ietilpst telefona koncesijas Argentīnā, Čīlē, Brazīlijā, Peru, Ekuadorā un Kolumbijā, bet Eiropā tai pieder 80 procentes no Spānijas telefonu tīkliem.

Sabiedrība projektē likt 6000 angļu jūdzes garu jūras telefona kabeli gar Dienvid-Amērikas austrumu piekrasti, tādā kārtā apņemot to ar telefona tīklu no austrumiem un rietumiem, papildinot sistēmu ar rādio piepalīdzību. Ar 1. augustu Dienvid-Amērika ir tiešā vadusakarā ar Vakar-Eiropu un uz 1930. g. 1. februāri tiks atklāta telefona satiksme starp Z. Amēriku un Brazīliju, Argentīnu, Urugvaju un Čīli.

Austrālijā pāri par pus miljona telefonu. Pēc visjaunākjiem datiem Austrālijā tagad lietošanā ir jau vairāk kā 500.000 telefonu, jeb viens telefons uz katriem 12 iedzīvotājiem. Ar to Austrālijā ierindojās sestā vietā starp tautām, kuŗās visvairāk izplatīta telefona lietošana. Latvijā, ir 1 telefons uz katriem 60 iedzīvotājiem.

Telefonu skaits Austrālijā visvairāk pieaudzis pēdējos sešos gados — par 108 procentēm! Ieguldīts kapitāla ap 40.000.000 mārciņām, kuŗš gadā dod ap 5.000.000 mārc. lielu brutto peļņu. Lielu panākumi gūti telefona tālstatiksmē un tuvākā laikā būs iespējamas tālsarunas starp Džeraldtonu (Rietum-Austrālijā) un Kernu (Kvīnslendē), ap 8400 kilometru attālumā.

Automobīļa atļaujas numurs dod telefonistei iespēju savienot 2 abonentus.

Auto atļaujas numuri un telefona ab. numuri ir dažādas lietas, bet vismaz šinī gadījumā tie kalpojuši vienam nolūkam.

No Toledo, Ohio, nesen tika pieprasīts kāds abonents Detroitā, par kuŗu prasītājs vairāk nezināja pateikt, kā auto atļaujas numuru. Toledo ab. vajadzēja atrast to cilvēku, kas, dažas nedēļas agrāk, bija figurējis kādā autokatastrofā. Viņš bija rakstījis vēstuli pēc uzdotās, itkā pareizās, adreses uz Detroitu, bet vēstule bija at-

nākusi atpakaļ, jo adresāts nebija atrodams. Tad telefoniste vaicāja Toledo abonentu — vai viņš zinot auto atļaujas numuru, kurā automobili toreiz braucis meklējamais cilvēks. Kad tas uzdeva auto atļaujas numuru telefonistei, pēdējā apvaicājās Detroitas policijā, dabūja no turienes pareizo adresi un savienoja abonentus sarunai.

Blakustrokšņus neuzņemošs mikrofons.

Automatic Electric Inc. Co, Čikagā nesēn laidusi tirgū mikrofonus, kuŗi ir

pilnīgi nejutīgi pret trokšņiem, kas blakus runātājam. Vistrokšņainākā darbnīcā un fabrikā viņi teicami izpilda savu uzdevumu. Izmēģināšanas telpā kauca sirēna, tā kā divi runātāji nevarēja viens otru saprast, nedzirdot nevienā vārda. Turpretim runājot turpat pa telefonu, tie sapratās viegli. Laikraksta lasīšana bija skaidri sadzirdāma 30 jūdzes atstātu pa standartkabeli. Šī tipa mikrofonu var lietot tiklab pie vietējās, kā arī centrālbaterijas, skatoties pēc vajadzības.

Darba organizācija.

Sūtījumu piegādāšana mājās no lauku nodaļām.

Pasta pal. nodaļu iekārtošana ar sūtījumu piegādi mājās katru dienu dažos lauku novados jau ieviesta: nospraustas iznēsāšanas robežas, sastādīti saraksti apdzīvotām vietām, kuŗām pienesīs sūtījumus klāt un nodibināti trakti pa kuŗiem resors uz valsts rēķina pievedīs nodaļām pastus. Šis darbs, kaut gan ir sarežģīts un grūts, sevišķi iznēsāšanas robežu nokārtošana, tomēr ir veikts un darbi norisinās apmierinoši. Sekojot darbam, tomēr saskatāms liels trūkums pašā iznēsāšanas uzbūves darbā. Iekārtojot iznēsāšanu lauku palīgnodaļās — šī darba autors ir pieturējies pie principa, ka nodaļās nodarbināms tikai viens cilvēks, kuŗa personā apvienojams ir nodaļas pārzinis, ir sūtījumu iznēsātājs. Šādu stāvokli, miksti runājot, nevar uzskatīt par normālu. Vienam cilvēkam, ņemot vērā iznēsāšanas rajona

platību — 30—36 kv. klm., nav iespējams visus darbus veikt kārtīgi: iznēsāt sūtījumus un nodaļā izdarīt operācijas. Taisnība — ir domāts 8 stundu darba laiks: 6 stundas sūtījumu iznēsāšanai un 2 st. priekš operācijām nodaļā. Šāds uzskats ir maldīgs un ja tā strādātu tad gan iznāktu, ka vilks paēdis un kaza vesela, bet paši lieta tomēr stipri ciestu. 6 stundās pie tik plaša rajona vienā dienā visus sūtījumus mājās pienest nevar, še jāstrādā 8 un vairāk stundas; tāpat arī ar 2 stundu operācijām nodaļā lauku iedzīvotāji samierināties nevar. Laucinieku vajadzības pasta lietās, tāpat kā viņa citas vajadzības, nevar regulēt tikai ar stingriem noteikumu rāmjiem no augšienes.

Laucinieki vēl joprojām arī paši piedalās pasta pal. nodaļu uzturēšanā. Piem. zināmās reizēs apmaina pastus

u. t. t. Saprotams, ka noteiktam darba laikam ir jābūt katrai iestādei, pat mazākai lauku nodaļai, tomēr ierobežot operācijas uz 2 st.dienā tikai tāpēc, ka nodaļa jāapkalpo, ieskaitot arī sūtījumu pieņemšanu mājās, vienai personai, liekās, nebūs īsti pareizi.

Ja ir tiešām domāts sekmīgi uzlabot pasta satiksmi uz laukiem, tad pie tagadējās iekārtas, ar vienu personu kā nodaļas pārzini un arī sūtījumu iznēsātāju — to gan, laikam, nevarēs panākt. Šādu nodomu vajadzētu jau tūlīt mainīt, lietu nostādot tā, lai nodaļu apkal-

potu divas personas: pārzinis un sūtījumu iznēsātājs. Izņēmumus varētu pieļaut tikai jaunatveramās nodaļās ar vēl mazu sūtījumu skaitu.

Patī sūtījumu pieņemšana mājās lauku iedzīvotājus ir ļoti ieinteresējusi un ja tiem vaicā: kā viņi skatas uz to, ja piegādi piepeši pārtrauktu — tie atbild: «tāds solis būtu uzskatāms par zemniecības stāvokļa pasliktināšanu satiksmes ziņā un par kultūras ieguvuma iznīcināšanu».

—et.—

Bezmaksas sūtījumu plūdi.

Pasta resora darbiniekiem nevajadzētu sūdzēties par sūtījumu skaita pieaugšanu. Katrs apzinīgs darbinieks saprātis: jo vairāk sūtījumu, jo lielāki ienākumi resoram, bet resora ienākumi sekmē arī darbinieku stāvokļa uzlabošanu.

Tomēr ir viena sūtījumu daļa, kas resoram nedod ne mazāko ienākumu. Šie ir tā saucamie **bezmaksas**, jeb **valsts sūtījumi**. Tiesības uz bezmaksas sūtījumu pārsūtīšanu bauda netikvien kā valsts iestādes, bet arī pašvaldības. Bez tam tagad ir saradušās visādas organizācijas, komitejas, savienības u. t. t., kam dotas tiesības sūtīt bezmaksas sūtījumus. Vēl pēdējos departamenta apkārtrakstos bija paziņots par dažām organizācijām, kurām dotas tiesības sūtīt bezmaksas sūtījumus. Vārdu sakot, šo sūtījumu tagad ir veseli plūdi un šo plūdu limenis ceļas jo dienas augstāk — taisni kā Noas'a plūdu laikos: jo augstāki šķirsts paceļas kalnā, jo plūdi ceļas.

Darbinieki vairst nevar atcerēties visas tās iestādes un organizācijas, kas kurām ir brīv sūtīt. Šie bezmaksas sūtījumu plūdi būtu steidzīgi ierobežojami.

Šinīs dienās, caurskatot pasta satiksmes likumu, pašvaldības komisija ir

taisījusi lēmumu, ka 50% no pašvaldību iestāžu korespondences esot atbildes uz valsts iestāžu pieprasījumiem, kāpēc jāpielaiž, ka sarakstīšanās, kas nes atbildes raksturu, ar valsts un pašvaldības iestādēm, draudzes valdēm u. t. t., jāatbrīvo no apmaksas ar pasta zīmēm. Šāds lēmums, ja to pieņemš Šaeima, nebūt nesamazinās bezmaksas sūtījumu plūdus. Sakat, ka būs iespējams izvest kontroli, kurā aploksnē būs tiešām sarakstīšanās, kurā jāatbrīvo no apmaksas un kurā nē? Šim lēmumam nav praktiskas nozīmes.

Bez tam, ir daudz tādu iestāžu, kuras, pārsūtīt savus sūtījumus kā bezmaksas, ietaupa pasta izdevumus, resp. nopelna. Tādas ir Latvijas bankas nodaļas.

Taisnākais ceļš, kā izskaust lielo bezmaksas sūtījumu skaitu, kurš dažos gadījumos līdzinas un pat pārspēj privāto sūtījumu skaitu, būtu tas, ja visus šos sūtījumus apmaksātu pēc pastāvošās takses ar pasta zīmēm. Ja nu tomēr šis solis izliktos zināmām iestādēm par vēl neparastu paņēmieni, tad šim iestādēm vajadzētu pārskaitīt p. t. departamenta rīcībā zināmas summas bezmaksas sūtījumu pārsūtīšanai. Šie ir vienīgie ceļi, kā tikt vaļā no šiem briesmīgiem bezmaksas sūtījumu plūdiem.

Li.

Ārzemju sarunu reģistrēšanas kārtība.

Telefona kantoros, kuŗiem ir tieša satiksme ar ārzemēm, jāved starptautiskie norēķini. Katru ārzemes sarunu izejošu, ienākošu, caurejošu jeb transita jāreģistrē telefona žurnālos, neskatoties vai izejošās un caurejošās sarunas tiek rakstītas uz čekiem jeb nē. Tā tad telefona žurnāli ir dokumenti, no kuŗiem jāizvelk minētie norēķini. Protams, telefonistei steigā var rasties kļūda pie sarunu reģistrēšanas. Lai neceltos nesaskaņas norēķinos, jāpārbauda vai sarunu reģistrācija žurnālos pareiza, salīdzinot žurnāla ierakstījumus ar sarunu čekiem.

Iepazīstoties ar mūsu kāimīvalšku — Igaunijas un Vācijas darba paņēmienu, izrādas, ka tur sarunu reģistrācija žurnālos atmeta un visas sarunas tiek reģistrētas tikai uz čekiem. Lai atvieglotu darbu, čeki ir dažādās krāsās: izejošām sarunām čeki ir balti, ienākošām — rozā, caurejošām — dzeltēni.

Šim paņēmienu ir vairākas priekšrocības. Pirmkārt, telefonistēm vieglāki sekot sarunu došanas kārtībai, p. p. ja saruna ir uz noteikta laika, jeb ar iepriekšējo pieteikumu vai pieaicinājumu. Otrkārt, atkrit sarunu ierak-

stīšana žurnālos, kas būtu zināms laika ietaupījums, jo telefonistei ir katra sekunde no svara. Treškārt — atkrit žurnālu pārbaude, bet tagad tā prasa, piemēram Rīgas telefona kantorī, katru dienu caurmērā divas stundas. Arī starptautiskos norēķinus ir vieglāki sastādīt no sarunu čekiem, nekā no telefona žurnāliem.

Ārzemnieku metodes, pielietotas mūsu darbā, dažu labu reizi ir devušas teicamus rezultātus. Kādēļ gan arī šinī lietā nesekot viņu piemēram, jo vairāk tamdēļ, ka iekšzemes satiksmē lielākos kantoros iztiekam tikai ar sarunu čekiem un tomēr nekādi sarežģījumi neceļas. Darba vienkāršošanas un laika ietaupīšanas labā ārzemju sarunu ierakstīšana žurnālos būtu atmetama, jo čeks ir pietiekošs dokuments ārzemju norēķinu un abonentu tālsarunu rēķinu sastādīšanai.

Jau tagad Latvijai pastāv kārtīga telefona satiksme ar 11 valstīm, bet nākotnē projektē atklāt sarunu apmaiņu vēl ar dažām valstīm, tā tad šī nozare paliek arvien plašāka un dzīvāka, kamdēļ būtu laiks padomāt, kā viņu iekārtot ar mazāku laika un enerģijas patēriņu.

J. G.

Kas Latvijā kavē ātru un kārtīgu telefona satiksmi.

Lai atbildētu uz šo jautājumu, pakāvēšos pie tām telefona darba ēnas pusēm, kuŗu novēršana stāv pilnīgi mūsu spēkos.

Nevienam nebūs noslēpums, ka daudzām pasta un telefona iestādēm augstāku katēgoriju ir devuši vienīgi ieņēmumi par telefonu sarunām, kā, līdz ar to ienākumu pieaugšanu iestādēs, resorā radusies, šimbrīžam gandrīz vienīgi iespējamā, darbinieku pārgrūpēšanās uz augšu, citiem vārdiem: — iespēja uzlabot darbinieku materiālo stāvokli.

Tā kā telefona tīkls un sarunu skaits Latvijā strauji pieaug, tad rodās arvien jaunas, noteiktākas prasības pēc ātrā-

kas un kārtīgākas satiksmes un, līdz ar to, pēc pareizākas šo sarunu apkalpošanas. Tādēļ, nesalīdzinot nemaz, pastāvošo pie mums, kārtību un noteikumus ar tādiem Ziem. Amerikā, Vācijā un citās valstīs, gribu tikai norādīt uz tām nevēlamām parādībām mūsu darbā, kas kavē sarunas un negatīvi iespaido, kā mūsu ieņēmumu budžetus, tā arī telefona publiku — abonentus.

Vispirms aizrādīšu uz tām, pastāvīgi darbā pielaižamām, nepareizībām, kas stāv asā pretrunā ar, p. t. departamenta direktora 1926. g. 1. martā apstiprināto, «Instrukciju telefonistēm».

1) §§ 14. un 23. «Pienākot izsaukuma signālam, telefonistei bez ma-

z ā k ā s k a v ē š a n ā s jāsavienojas ar izsaucēju...» nepavisam netiek izpildīti un bieži gadās, ka vajadzīgā centrāle jāmeklē pa apkārtceļiem, izsaucot to caur otru centrāli. Lai gan § 2. ir sacīts «...Mazās iestādēs, kur abonentu skaits ir mazs un telefona darbība niecīga, telefonistēm pa dežūres laiku jāizpilda dienesta darbi, kurus viņām uzliek par pienākumu šo iestāžu priekšnieki», tas tomēr nenozīmē, ka darbības laikā telefonu kaut uz mirkli varētu atstāt bez uzraudzības. Ja telefoniste aizņemta ar citu abonentu, tai jāatvainojas un, ilgākais 10 sekundu laikā, jāatbild uz izsaukuma signālu, lūdzot tādā gadījumā otru centrāli mazliet uzgaidīt. Tas pirmais pieklājības un darba ražīguma likums telefona satiksmē. Sevišķu sarūgtinājumu sagādā telefonistei tādi, diezgan bieži atkārtotošie, gadījumi, kad, pēc ilgākas gaidīšanas, ejot caur 3—4 starpcentrālēm, vajadzīgā centrāle neatbild vienkārši aiz tā iemesla, ka telefons pamests bez uzraudzības.

2) § 26. «...lai velti neaizņemtu tālvadu vietējā abonenta neatbildēšanas gadījumos, tad, īsi pirms pieprasītās centrāles izsaukšanas vietējais abonents jābrīdina un jālūdz uzgaidīt pie aparāta»... Šis noteikums reti kur tiek ievērots un vēl mazāk izpildīts. Parasti vispirms izsauc otru centrāli, pieprasa tur abonentu un, kad pēdējais atbildējis, atstāj to uz tālvada un tikai tad sāk saukt savu abonentu, kurš bieži vien ilgi neatbild vai arī izrādās aizņemts ar citu tīlsarunu.

3) § 23. «...Pieprasītais abonenta numurs, vai nosaukums, jāatkārto pilnīgi skaidri un saprotami; pēc tam jālūdz uzgaidīt, jāizsauc pieprasītais abonents, tam jāpaziņo — no kurienes vēlas ar viņu runāt...» Jāvaicā — kā gan iespējams paziņot izsaukamam abonentam, no kurienes vēlas ar viņu runāt, ja gandrīz neviena centrāle to nesaka un, tikai pēc ilgstošas prasīšanas, bieži pavisam nepareizi, paziņo, ka numurs vajadzīgs tādai un tādai centrālei. Vai nebūtu daudz vienkāršāki, ja darītu tā, kā tas

pieņemts Z.-Amerikā — vispirms iestādes nosaukumu, tad numuru. Piem., «Raunai 27854.» Nebūtu kavēšanās, nedz pārpratumu. Nemaldinātu arī abonentus.

4) § 33. «Ar tādām mazām centrālēm, kurām zināma centrāle ar grūtībām sasniedzama caur vairākām citām centrālēm, pirms apmaiņas pārtraukuma, obligatoriski jāizbeidz visas sarunas no abām pusēm, par ko ik reizes abpusīgi jāpārliecinās pirms savienojuma pārtraukšanas.» Pret šo paragrāfu noziedzas ļoti daudzas starpcentrāles gan stundām ilgi nedodot tiešu savienojumu, gan sarunas pārtraucot sarunas vidū, vai, vienkārši, neļaujot izbeigt apmaiņu, jo pašām esot daudz sarunu. Laika ietaupīšanas ziņā kā liels ļaunums atzīmējams tas, ka starpcentrāles pavisam neseko caurejošo sarunu norīvēšanai un neņem nekādu dalību to veicināšanā. Vai nederētu arī mums, pie mūsu maziem attālumiem, pamācīties pie amerikāņiem, kuri bez kādiem traucējumiem, prot iekārtot caurejošās, no Atlantijas līdz Klusam okeanam, t. i. uz vairāk kā 6000 km, tālsarunas, kur, pie «long distance call», visas starpcentrāles paliek uz tālvada, seko sarunai un vienlaikus atvienojas?

5) § 29. «Ievērojot to, ka sarunu beigu signāli no citām centrālēm ne katru reizi kārtīgi pienāk, pēc katrām 3 minūtēm, skaitot no sarunas sākuma, jāpārliecinās — vai saruna vēl turpinās» un § 18. «Pēc sarunu beigām abonentu bez kavēšanās jāatvieno». — Cik daudz mums ir tādu centrāļu, kas izpilda šo noteikumu? — Diemžēl, mazā puse! Ir vēl tādas centrāles, kas pavisam neuzmana ne tikai ienākošo, bet arī savu izejošo sarunu beigas. Nepiedodamā kārtā ilgāku laiku tās neatvieno savus abonentus, uz izsaukuma signālu vairākkārtīgi atbild sen jau sarunu beigušais abonents, kurš arī zvana, bet viņu nedzird, vai negrib dzirdēt. Tāda kārtība bieži noved izsaucošās centrāles telefonisti līdz asarām, atņem katru patiku un darba sajūsmu. Pa to laiku sarunu pieteikumi krājas, sarunas noka-

vējas... Interesanti būtu zināt — kādā kārtā tādas centrāles aprēķina savu

izejošo sarunu ilgumu — vai uz acurēm?

Atlīdzība par tek. rēķinu summu pārvešanu.

Katras p. t. iestādes darba daudzumu, darbinieku skaitu, darbinieku atbildības pakāpi u. t. nosaka, kā zināms, galvenā kārtā pēc šīs iestādes ieņēmumiem. Jo vairāk ienākumu nodots valsts kasei, jo augstāku klasi piešķir p. t. iestādei un jo vairāk materiāla labuma gūst iestādes darbinieki. Tādā ceļā katrs p. t. darbinieks tieši ieinteresēts lai viņa iestādē būtu pēc iespējas daudz darba, lai šis darbs no publikas tiktu pienācīgi samaksāts un lai darba maksa nāktu par labu viņa paša iestādei. Ja maksas iekasēšanu iekārto citādi, tad tai pretī stāvošais padarītais darbs vairs neatspoguļojās p. t. iestādes ieņēmumu pārskatā un līdz ar to iet zudumā šīs iestādes darbiniekiem.

Pirms kara šo mūsu p. t. iestāžu stāvokli novērtēja pareizi: iestāžu paaugstināšana un darbinieku pastāvīgā atalgojuma noteikšana notika atkarībā no faktiskiem ienākumiem, bet jā iestādes darbiniekiem vajadzēja veikt arī tādus darbus, par kuriem nekāda maksa pasta iestādei par labu nebija paredzēta, par piemēru, valsts krājokasē noguldījumu operācijas, zīmogmarkas u. c., tad p. t. darbiniekiem, atkarībā no padarītā darba daudzuma tika maksāta papildu atlīdzība, par katru darba veidu atsevišķi.

Pēc kara stāvoklis ievērojami pasliktinājies. Valsts krājokase, piemēram, neaprobežojas vairs, kā pirms kara, ar noguldījumu operācijām vien. Tagad tā (Latvijas pasta krājokase) izdara arī dažādas citas iekš- un ārzemēs operācijas un sajūtama p. t. darbiniekiem daudzreiz vairāk kā agrāk.

Tomēr atlīdzība par krājokasē operācijām palikusi agrākā, t. i. pasta krājokase maksā vienīgi par noguldījumiem un vērtspapīriem, bet nemaksā nekā par tekošā rēķina operācijām. Tāds stāvoklis, lūkojoties no p. t. iestāžu viedokļa, nav pareizs. Ja, par piemēru, caur p. t. iestādi pārved naudu

privātpersonai ar naudas pārvedumu, jeb pasta krājokasei ar noguldījuma vai tekoša rēķina iemaksas karti, tad starp šiem pārvedumu veidiem faktiskas starpības nav. Bet ja šo jautājumu apskata tuvāk, tad izrādas, ka p. t. iestādei: 1) ir izdevīgi pieņemt naudas pārvedumus, jo noteiktā pasta maksa apmierinoši vairo iestādes ieņēmumus.

2) ir izdevīgi sūtīt pasta krājokasei iemaksas uz noguldījumu rēķiniem. Pārvešanas maksa šinī gādījumā gan netiek ņemta, bet p. t. darbinieki atkarībā no darba daudzuma saņem papildu atlīdzību gratifikācijas veidā. Pēdējā gan nav liela, bet pietiekoša lai radītu sacensību un zināmu darba prieku.

3) nav izdevīgi sūtīt pasta krājokasei, resp. tekošu rēķinu daļai iemaksas uz tekošiem rēķiniem, jo p. t. iestādes par šo operāciju saņem tik niecīgu maksu, ka tā citu ieņēmumu starpā galīgi pazūd. Viņa arī neatspoguļo lielo, atbildīgo, naudas skaitīšanas darbu un tāpēc, ja labi pārdomā, iznāk, ka p. t. iestāžu darbiniekiem par šo darbu neviens neko nemaksā. Tas apstāklis, ka nauda iekļūst pasta krājokasē un maina tur īpašniekus grāmatvedības ceļā, t. i. faktiski guļ un ienes krājokasei līdz 8% gadā, stāvokli negroza, bet gan vēl pastrīpo, ka ir kas jādara, lai p. t. iestāžu darbs neietu zudumā un lai p. t. darbinieki saņemtu par to atlīdzību tāpat, kā par naudas pārvedumiem un krāj-noguldījumiem. Noteikt varētu tiešu atlīdzību, kā par krāj-noguldījumiem, vai arī netiešu, kā par naudas pārvedumiem. Kurš veids būtu izdevīgāks? Tiešā atlīdzība, atkarībā no pārvešanai pieņemtās summas, domājams, nebūtu pieņemama resora vadībai, jo p. t. darbiniekiem šīs summas tikai jāpieņem, bet nav jārūpējas par viņu pievilksanu. Formēli tiek aprēķināta arī pasta maksa. Iespējami arī daudzi citi iebildumi un tāpēc pirmais atlīdzības veids

būtu jāatzīst par neizdevīgu. Otrais — netiešais atlīdzības veids — nesalīdzināmi izdevīgāks un vieglāki realizējams. Lieta sekoša: tekoša rēķina operācijas, kā tas iepriekšējā Nr. «Dzīvē» aizrādīts, attīstās gausi. Viņu straujāka attīstība varbūt zināmā mērā varētu labvēlīgi iespaidot mūsu saimniecisko dzīvi. Bet tauta vēl nesaprot, ka savstarpēja beznaudas norēķināšanās varētu būt labāka par norēķināšanos skaidrā naudā un tekošu rēķinu daļas propaganda vien šī jautājuma noskaidrošanu drīzā laikā nepadara. Cita lieta, ja p. t. iestāžu darbinieki nāktu talka, bet tas, pie tagadējiem apstākļiem, gandrīz nav iespējams. Propaganda par labu pasta tekošiem rēķiniem pārceļ zināmā mērā vietējo norēķināšanās centru uz Rīgu un caur to mazina vietējās p. t. iestādes ieņēmumus. P. t. darbiniekiem tas nav izdevīgi, bet tās

stāvoklis nav izdevīgs arī p. t. resoram, no kuŗa puses tāpēc nebūtu gaidāmi iebildumi pret min. zaudējumu netiešu kompensēšanu. To varētu izdarīt sekoši: par katru darbojošos tek. rēķ. īpašnieku, kas dzīvo vietējās p. t. iestādes rajonā (izņemot Rīgu) būtu jāatļauj palielināt iestādes ieņēmumu kopsumma gada beigās par apm **Ls 50.**—

P. t. darbinieki, sevišķi pastmeistars un palīgs, tad būtu spiesti ne tikai gādāt par tek. rēķ. īpašnieku skaitu, bet arī interesēties par katra viņa rajonā dzīvojošā tek. rēķ. īpašnieka darbības apmēriem un pareizību.

Jautājums, kas vienmēr no jauna uzpeld mūsu apspriedēs un presē un kas jau 6 gadus pamātoti uztrauc daudzu p. t. darbinieku prātus, ar tādu soli būtu laimīgi izšķirts. I. K.

Līnātne un darbs.

Telefona tarifi.

Telefona satiksmes nozare pie mums visā savā plašumā attīstījās tikai pēc kara, kamdēļ lielākai p.-t. darbinieku daļai tā vēl maz pazīstama. Darbinieki pazīst tikai oficiālās telefona takses un telefona noteikumus, bet lai izprastu viņu nozīmi un mērķus — jāzin arī vispārējie principi uz kuriem šie noteikumi un tarifi uzbūvēti. Šādu apgaismojumu, pēc iespējas, centīsimies sniegt mūsu lasītājiem, apskatot to vairākos apcerējumos.

I. Abonēšanas maksas.

Praksē izveidojušies sekoši Vietējo telefonu abonēšanas maksu veidi.

a) **Vienkāršais paušaltarifs.** Telefona satiksmes sākumos visur lietoja paušaltarifus, t. i. tādas telefona abonēšanas maksas, kuŗas maksā par telefona aparātu zināmā laika sprīdī, piem., par vienu gada ceturksni, neatkarīgi no sarunu skaita. Šī tarifa

forma attaisnojas tik ilgi, kamēr vadu un aparātu ierīkošanas izdevumi ievērojami augstāki, kā izdevumi par savienojuma došanu (t. i. par centrāles iekārtu un tās apkalpošanu). Ar vietējo telefona tīklu izplēšanos apstākļi mainījās, jo sarunu skaits arvienu pieauga; reizē ar to arī pieauga izdevumi par centrāles apkalpošanu, bet izdevumi par atsevišķa abonenta ierīkošanu sāka samazināties. Sakarā ar to paušaltarifu sāka atmest, jo viņa trūkumi noskaidrojās arvien vairāk; vienīgais paušaltarifu labums tas, ka maksu noteikšanā viņi ir visvienkāršākie; tomēr arī viņa trūkumi ir ļoti lieli. Vienkāršais paušaltarifs noved pie neveselīgi liela satiksmes pieauguma (abonenti ved ārkārtīgi lielu sarunu skaitu), un nedod uzņēmuma saimniekam iespēju par savu darbu pieprasīt no abonenta pienācīgu samaksu. Ja grib saņemt pašizmaksas izdevumus — paušaltarifu

nepieciešami aprēķināt pēc samērā augstas caurmēra telefona lietošanas, sakarā ar to maz runājošie abonenti tiek spiesti maksāt ievērojami lielas summas klāt, lai segtu izdevumus, kas saistīti par daudzrunātāju apkalpošanu, kas ir netaisni. Sakarā ar to telefonu pārvaldes, pa lielākai daļai, paušaltarifu likvidējušas. Tur, kur paušaltarifa vietā ieviesta sarunu maksa — daudzās liekās sarunas atkritušas, un ievērojami uzlabota abonentu apkalpošana, likvidējot pārvalžu liekos, ar milzīgo sarunu skaitu saistītos izdevumus. Lai mīkstinātu paušaltarifa neērtības, viņa ievēd sekošus papildinājumus:

1) abonēšanas maksu nosaka pēc pilsētas iedzīvotāju skaita. Šādu noteikumu agrāk piemēroja Francijā un Spānijā;

2) abonēšanas maksu nosaka pēc atsevišķu centrālu abonentu skaita. Agrāk to lietoja Vācijā, Holandē un Itālijā. Tagad tas pastāv arī pie mums;

3) abonēšanas maksu nosaka pēc abonementa rakstūra. Pie šī tarifa parasti ievēd starpību starp veikala un privātdzīvokļu telefoniem, pie kam pēdējie, pieņemot, ka viņu sarunu skaits mazāks, — lētāki par veikalu telefoniem. Lai gan arī šis iedalījums rada lielas grūtības, tomēr tas pastāv vēl daudzos Norvēģijas, Zviedrijas, Anglijas un Amērikas tīklos. Dānija šo tarifa veidu nesen atmetusi. Dažās vietās šo tarifa veidu papildina vēl ar noteikumu, ka no dzīvokļa telefona izejošo sarunu skaits nedrīkst pārsniegt zināmu sarunu skaitu.

Vienkāršais paušaltarifs pēdējā laikā gandrīz visās zemēs, ar stipri attīstītu telefona satiksmi, — jau likvidēts. Sarunu skaitītāju konstrukcijas izveidošanās un plānveidīga telefona centrālu personāla apmācība deva iespēju šo novecojušos, netaisno un nesaimniecisko tarifu iznīdēt. Ir gan arī dažas saimnieciskas aprindas (kurām līdz šim šāds tarifs deva iespēju lietot telefonu par ārkārtīgi lētu maksu uz citu rēķina), kas cenšas šo tarifu aizstāvēt. Zināmos apstākļos, pie maziem tīkliem, ar vienkāršu iekārtu, sevišķi, ja sarunu skaitīšanu izdara tikai pierakstot saru-

nas — vienkāršais paušaltarifs lietderīgs.

Tā kā vienkāršam paušaltarifam zināma līdzība ar nomu, varētu domāt, ka to var piemērot arī automātiskās centrālēs, jo uzņēmējs automātiskā sistēmā taču neizdod tik daudz par centrāles apkalpošanu. Bet tas nav pareizi. Automātiskās centrāles tehnisko iekārtu nepieciešami tā aprēķināt, lai katrā laikā satiksmei būtu brīvi ceļi. Pie lielas satiksmes (kāda parasti ir pie paušaltarifa), tā tad, vajadzīgs lielāks savienojumu centrālu skaits, un tā tad arī nepieciešami lielāki līdzekļi centrāles iekārtošanai un uzturēšanai. Tamdēļ paušaltarifu nevar piemērot tīkliem ar automātisko centrāli.

b) Klasificētais paušaltarifs, t. i. abonēšanas maksas noteikšana pēc izejošo sarunu simtu jeb tūkstošu skaita,

Klasificētais tarifs ievēro izejošo sarunu skaitu vairāk, kā paušaltarifs, pie tam neprasot katras atsevišķas sarunas tarifēšanu. Šo tarifu var uzskatīt kā vidusceļu starp vienkāršo paušaltarifu un sarunu maksas tarifu. Pēc klasificētā tarifa abonentus šķiro klasēs (katrai klasei noteikts maksimālais vietējo sarunu skaits), uz 8 jeb 14 dienas ilgstoša sarunu skaitīšanas pa-

Kolēģi abonējiet

„P.-T. DZĪVI“.

Žurnāls sniedz vispusīgu informāciju par mūsu darbu, viņa apstākļiem un organizāciju, kā pie mums, tā ārzemēs.

Paziņojiet savu adresi redakcijai, nokārtojot maksas vismaz par 3 numuriem uz priekšu (90 sant.), caur pasta tekošo rēķinu Nr. 1862. Pasta izdevumu samazināšanai vēlamus abonēšanas maksu piesūtīt par ½-gadu (Ls 1,80), vai gadu (Ls 3,60).

Jo lielāks būs abonentu skaits, jo plašāku varēsīm žurnālu izdot, kamdēļ tas jāabonē katram p.-t. darbiniekam.

Biedriem žurnāla abonēšana obligātoriska.

mata, kuŗas izdara apm. divreiz gadā, lai noteiktu katra abonenta klasi. Jau nu abonentu klases pagaidām nosaka saskaņā ar paŗa abonenta norādījumiem, vai arī no praktiskiem novērojumiem, līdz klases noteikšana iespējama ar sarunu skaitīšanu, tāpat, kā veciem abonentiem. Šī tarifa priekšrocība tā, ka, neskaitot katru atsevišķu sarunu, izdara īsi ilgstoŗas sarunu skaitīšanas, pie tam ietaupot arī izdevumus par sarunu skaitītājiem. Sevišķi no svāra šis tarifs ir tur, kur sarunu skaitītāju iebūve centrālē neatmaksājas, jeb nav iespējama. Tomēr šim tarifam ir arī savi trūkumi. Sarunu skaitīšana, ja to neizdara pietiekoši bieŗi, ir pārāk nenoteikta, sakarā ar ko iespējamās netaisnības pie abonentu iedalīšanas klasēs, jo pie atsevišķiem abonentiem sarunu daudzums nav vienmērīgs. Ja maksu starpību atsevišķām abonentu grupām nosaka diezgan augstu, tad pāreja no zemākās grupas augstākā no abonenta prasā prāvus izdevumus, sakarā ar ko arvienu notiek strīdi ar abonentiem. Ievērojot, ka abonēšanas maksu te tomēr nosaka vairāk vai mazāk pareizi, nosakot faktisko sarunu skaitu, — klasificētais pauŗaltarifs tomēr ieteicams labāk par vienkārŗo pauŗaltarifu, kā taisnīgākais; bez tam viņš stipri ierobeŗo arī sarunu skaitu.

Bez tam vēl iespējams no katra aparāta ņemt zināmu pamatmaksu, nosakot to pēc centrālu abonentu skaita. Šāda abu tarifu kombinācija vēl nesēn bija spēkā Beļģijā. Nedaudzās valstīs palikuŗie klasificētie pauŗaltarifi rēķinās tikai ar sarunu skaitu, pie tam nosakot maksas par atsevišķām klasēm dažādos lielumos, atkarībā no centrāles atrašanās vietas. Šādi tarifi ir vēl spēkā Dānijā, Norvēģijā, Austrijā, Čehoslovāķijā, Zviedrijā un dažās Z. A. Sav. Valŗķu pilsētās.

c) Sarunu maksu tarifi — t. i. abonēšanas maksas noteikšana pēc katra abonenta aparāta izejoŗo sarunu skaita.

Parasti ņo tarifu izveido kā pamatmaksu un sarunu maksu, pamatmaksu uzskatot kā atlīdzību par centrāles iekārtas ierīķošanu un uztu-

rēŗanu, bet sarunu maksu — kā atlīdzību par centrāles apkalpošanu — savienojumu doŗanu. Parasti sarunu maksas lielums visiem tīķliem vienāds. Pamatmaksas un sarunu maksās kombinācija Eiropā atrod arvienu lielāku piekriŗanu. Tas tagad ievests Beļģijā, Dānijā, Francijā, Anglijā, pa daļai Norvēģijā, Polijā, ņveicē un Vācijā.

Pamat- un sarunu maksa dod vislabāķo iespēju saņemt no abonenta tādu atlīdzību, kāda no viņa pienāķas pēc faktiskās telefona lietoŗanas. Te atzīmē katru atsevišķu savienojumu, un novērŗ vienkārŗā pauŗaltarifa netaisnības, pie kuŗa maz runājoŗie abonentu maksā tik pat daudz, kā daudzrunājoŗie, kā arī klasificētā pauŗaltarifa neērtības, kas ceļas sakarā ar izdevumiem pie aparāta pāreŗas no vienas klases otrā.

Pie tīŗā sarunu maksas tarifa (t. i. bez pamatmaksas) pamatmaksas daļa pavisam, jeb pa daļai ierēķināta sarunu maksā. Tā kā ņe sarunu maksa ir jau krietni lielāķa — daudz runājoŗiem abonentiem telefona maksa iznāķ ļoti liela. ņo neērtību var novērŗst, ja ar sarunu skaita pieaugšanu sarunu maksu samazina. Bez tam no katra aparāta jānosaka ienāķumu minimums, lai nenāķtu priekŗā gadījumi, ka pārvalde uztur aparātu gandrīz par velti, jeb stipri zem pašizmaksas. Var arī dažādām centrālēm noteikt dažādu sarunu maksu. Tā kā tomēr mazās centrālēs sarunu skaits nieķīgs — nevar ieņēmuma minimumu stipri samazināt, sakarā ar ko abonentu arvienu ceļ iebildumus, ka tarifs nav pareizi noteikts, nav saskaņots ar faktisko sarunu skaitu.

Sarunu maksas tarifa labums ir tas, ka nodroŗina pārvaldei ieņēmumu, jo abonentu, kas, aiz saimniecīķiem iemesliem, spiesti vest daudzas sarunas — maksās lielāŗ maksas. Bez tam šāds tarifs, sevišķi ja pamatmaksa nav liela, stipri salētina telefona ierīķošanu; sakarā ar to telefons iespēŗas plaŗos iedzīvotāju slāņos. Ierīķojot pie sevis telefonu, jaunais abonents pie tā ātri pierod un nevēlās vairs abonementu pārtraukt. Jāievēro arī, ka jaunā abonenta sarunu skaits ar laiku arvienu

pieaug. Bez tam atsevišķa abonenta esamība izsauc arī pārējo abonentu satiksmi ar viņu, tā pavairojot satiksmi, kas citādi nebūtu varējis notikt. Šie apstākļi, bez šaubām, ir bijuši pamatā amerikāņiem, kuŗi šo tarifu pirmie ieveda. Tomēr sarunu maksas tarifs visus savus labumus dod tikai tad, ja pamatmaksu nosaka m ē r e n u.

Pie visiem abonēšanas tarifiem sarunas ilgums nespēlē lomu, jo sarunas ilguma pārbaude gandrīz nav iespējama. Bez tam — sarunas ilgums neatstāj iespaidu uz savienojuma izmaksu. Tomēr ilgi savienojumi nav

labi tanī ziņā, ka viņi pārējiem abonentiem laupa iespēju vest sarunu ar aizņemto abonentu un lieki nodarbina centrāli. Arī automātu iekārtā tas atstāj sliktu iespaidu, jo ilgi aizņemts telefons samazina brīvo ceļu skaitu. Neskatoties uz to — nav ieteicami vietējās sarunas tarifēt pēc viņu ilguma. Kā pretlīdzeklis šai parādībai, ievests noteikums, ka pēc 15 minūšu ilgas sarunas savienojums tiek atvienots bez brīdinājuma, bet no pārāk noslogotiem telefoniem pieprasa otra telefona abonēšanu. Vienīgi Polijā vietējās sarunas tarifēt pēc ilguma, par katrām abonenta vietējās sarunas trim minūtem ņemot zināmu maksu.

Raibais kakts.

Šinī nodaļā ievietosim humoristiskus rakstīņus un anekdotes, galvenā kārtā tādus, kas saistīti ar mūsu arodu. —

Redakcija.

Kolektīvs lūgums, pēc vecā parauga.

No seniem laikiem likums tāds,
Ka laužu ceļš ir daždažāds.
Rit savā gaitā laika rats,
Grimst mūžībā pēc gada gads, —
Nav vecais likums kustināts:
Savs āķis katram, tāds vai šāds.
Viens spēkā labi vingrināts,
Otrs — slavēts tiek kā advokāts;
Šo interesē burkāņstāds,
To — okeans cik garš, cik plats;
Tam — suta katlis, ūdensvads
Ir mīlāks, nekā draugs jeb rads.
Pat pazīstams mums cilvēks kāds,
Kam, smieklu dieves kutināts,
Uz zobgalībām nesās prāts.
Kā izveicīga ārsta acs
Uzreizi redz, kur slēpta vāts,
Tā mūsu drauga ērglā skats
Uz grauda ņem, ja paglabāts
Ir vīram sirdī grēciņš kāds.
Kaut būtu niecīgs tas, kā mats,
No viņa rokas apstrādāts,
Driz izskatās kā slotas kāts.
Jūs gribat zināt, kas viņš tāds?
Viņš — lauku sētā audzināts

Un grūtā darbā sutināts...
Bet ko tur — lai viņš, runā pats.
Klau, draudziņ zobgal — iekšā nāc!
Zobgaļa auditorija. —

Zvirbuļi un puīši.

Kādas mājas pažobelē bija ieperinājusies zvirbuļu ģimene no 11 galvām, kā par brīnumu, nevis ar pelēkām, bet — sarkanām spalvām. Pats ģimenes galva, zvirbulis pusmūža gados, kuŗš ar lielākiem putniem skaitījās rados, — reiz ar saimnieku sanāca ragos, jo gribēja mājas atslēgu dabūt savos nagos.

Visus 11 zvirbulēnus sacēlis kājās, vecais zvirbulis purinājās un tik dusmīgi rājās, ka dzirdēt varēja pat kaimiņu mājās.

«Biedri zvirbuļi» — dižzvirbulis uzbrudināts teica, — kas 10 gadus lielo brēkšanas darbu veica? Kas visus šos gadus spārnus plivināja un par sarka-

no zvirbuļu grūto dzīvi čivināja? Vai priekš tam graudi ir sēti, lai tos veltī pūdētu klēti? Mēs prasam celt galdā visu ražu, bet ne no žēlastības atmestu graudiņu dažu.»

Tanī laikā puīši un meitas ar izkap-

tīm un grābekļiem uz pleciem, pēc tēvu-tēvu ieradumiem veciem, taisījās uz iešanu darbā, grūtā un skarbā, lai cīnā ar skopo dabu graudus gūtu un sev un zvirbuljiem pārtika būtu.

Zvirbulju barvedis nenocietās, izlēca no savas siltās vietas un nu nēmās puīšus un meitas strotot, tiem ceļu kā mācēdams un kā varēdams sprostot. «Ne-

saprotu, kamdēļ jūs uz darbu tik kāri un čakli? Vai darba iemauktos Vēl diezgan nav berzēti kauli? Jūs esat pavisam akli un neredzat, ka saimnieka apcirkņi no labības vai lūzt, kas tur jau gadu gadiem pūst. Jūs esat savu kungu rokas puīši un kalpu bars, kuriem nav lemts neviens ultra violēts saules stars. Kas jums jāķimerējas ar sēšanu, — vai jums nepietiek ar apetīti uz ēšanu? Mācieties no mums, zvirbu-

ļiem lidot dzidrajās tālēs, atstājot apakš sevis zemes putekļus un mākoņu vāles.»

Tā vecais zvirbulis runu beidza un savu lidošanas mākslu parādīt steidza. Spārņņus nežēlīgi kuldams un sisdams, klupdams un krizdams, tas uzrāpās uz mājas jumta ka nosprukstēja vien: kas to prot, lai pakal lien.

«Zvirbuļa lielskungs, — jautrā balsī atsaucās viens kalps no apakšā esošiem, savas darba nastas nesošiem, — sakat, lūdzu, vai pusdienā atgriezoties no lidojuma dzidrajās tālēs uz galda priekš

manis kūpēs garšīga ēdienu bļoda, jeb saimnieks mani ar visām pekelēm aiztrieks pie joda?» Atbildes vietā zvirbulis dusmīgs savā pašobelē līda, bet puši un meitas darba gaitās klīda.

Kinetogrāfs.

Jautājumi un atbildes.

Jautājums 6. Vienā iestādē kalpo vairāki I. šķ. asistenti. Algas saraksti tiek sastādīti tā, lai katras kategorijas vecākie darbinieki atrastos algas sarakstos pirmie. Lai gan esmu vecākais I. šķ. asistents, tomēr algas sarakstā esmu atbīdīts otrā vietā.

Vai iestādes priekšnieks, pie priekšā stādīšanas paaugstinājumam, var izvēlēties kandidātu pēc savas patikas, jeb ir zināmi paaugstināšanas noteikumi?

Atbilde 6. Tam, kādā kārtībā esat ierakstīti algu sarakstā, pie paaugstināšanas nav nekādas nozīmes.

Pie paaugstināšanas ņem vērā izglītību, dienesta ilgumu, kārtīgu diene-

sta pienākumu izpildīšanu un darba veiksmi. (Sk. 1926. g. 31. XII apkārtn. Nr. 100 p. V.).

Jautājums 7. Vai iestādes priekšnieks var darbinieku stādīt priekā paaugstinājumam arī tanī gadījumā, ja iestādes štātā nav paredzēts augstākas kategorijas amats?

Atbilde 7. Šādā gadījumā priekšā stādīšanai nav nozīmes, jo paaugstināšanu nav iespējams izdarīt. Priekšnieks var gan stādīt priekšā uz augstākas kategorijas amatu citā iestādē, bet tad jau ietu runa par darbinieku pārvietošanu.

Pārmaiņas p.-t. darbinieku sastāvā.

Pienemti:

Gustavs, Krišs, Tukumā, par 2. šķ. m. v. i.; Salinš, Nikolajs, Neretā, par 1. šķ. m. v. i.; Gulēns, Nikolajs, Rīgas telef., par

ārst.; 3. šķ. techn. Saveljevs, Aleksandrs, Rīgas g. p., par 4. šķ. pastn. v. i. Vectirāns, Kārlis, Ergļos, par 1. šķ. m. v. i.; Trops, Antons, Vārkavā, par 4. šķ.

pastn. v. i.; Kainais, Emīls, Smiltēne, par 2. šķ. asist. v. i.; Molotoks, Valentīna, Grīvā, par 3. šķ. ārst. telef.; Čalītis, Jānis, Gulbenē, par 4. šķ. pastn. v. i.; Arents, Teodors, 9. raj., par 1. šķ. m. v. i.; Niporkins, Ilariona, Liksnā, par 2. šķ. telef. v. i.; Buse, Alīse, Sakā, par 3. šķ. telef. v. i.; Fridrihsons, Alfrēds, Vanka, Aleksandrs un Spilvenieks, Artūrs, Rīgas g. p., par 4. šķ. pastn. v.

Paaugstināti:

Plaviņu 1. šķ. asist. Vietnieks, Jānis par 6. šķ. pastn. Zemgalē. Grobiņas 3. šķ. telef. Lende, Irma par 2. šķ. telef.; Uzvaldu 3. šķ. telef. Kēlers, Mērija par 2. šķ. telef.; Emburgas 4. šķ. pastn. Beleckis, Jēkabs par 3. šķ. pastn.; Jaunpiebalgas 2. šķ. telef. v. i. Tenteris, Ida par 2. šķ. asist. v. i.; Salacgrīvas 3. šķ. telef. v. i. Grasis, Austrā par 2. šķ. telef. v. i.; Jēkabpils 4. šķ. pastn. Linču, Jānis par 3. šķ. pastn.; Antonopoles 2. šķ. m. Livkišu, Jānis par 1. šķ. mont., un 3. šķ. telef. Pudulis, Vitalija par 2. šķ. telef.

Plaviņu 2. šķ. m. Larsons, Eduārs par 1. šķ. m.

Smiltēnes 3. šķ. aģ. Kazainis, Anna par 2. šķ. aģ., un 2. šķ. asist. Tišlers, Otto par 1. šķ. asist.; Bēnes 3. šķ. telef. Tomsons, Lūcija par 2. šķ. telef., un 4. šķ. pastn. Birkenšteins, Augusts par 3. šķ. pastn.

Lielrendas 4. šķ. pastn. Brinfelds, Kārlis par 3. šķ. pastn.

Rīgas galv. pasta 1. šķ. pastn. Maltenieks, Kārlis par šoferi depart. Gulbenes 3. šķ. telef. Vīgants, Irma un Sņepe, Zenta par 2. šķ. telef.

Inčukalna 3. šķ. telef. Birznieks, Alīse par 2. šķ. telef.

Rādiof. 1. šķ. asist. Trapāns, Arvīds

par 3. šķ. darbv.; Alūksnes pap. darbv. asist. amat. Mināls, Hugo par 2. šķ. asist. v. i.

Lielzāles 4. šķ. pastn. Veismanis, Vilis par 3. šķ. pastn.; Pāles 4. šķ. pastn. Stanga, Hermanis par 3. šķ. pastn.; Plaviņu 3. šķ. techn. Romāns, Kārlis par 1. šķ. asist.

Daugavpils 1. šķ. asist. Salenieks, Marija par 3. šķ. aģ., 2. šķ. asist. Nikitins, Terentijs par 1. šķ. asist.; Ugāles 4. šķ. pastn. Cīrulis, Krists par 3. šķ. pastn.

Madonas pap. darbv., resp. darba sp. Bērziņš, Velta par 3. šķ. telef. v. i.

Kokneses 3. šķ. telef. Vinklers, Elza par 2. šķ. telef. un 4. šķ. pastn. Mežbārdis, Kārlis par 3. šķ. pastn.; Rādiofona 3. šķ. techn. Veigners, Konstantīns par 2. šķ. t.; 1. šķ. m. v. i. Liepiņš, Aleksandrs par 3. šķ. techn. v. i.; Ezeres 3. šķ. telef. Iesalnieks, Vera par 2. šķ. telef.; Vandzenes 4. šķ. pastn. Neimanis, Alberts par 3. šķ. pastn.; Daugavpils 3. šķ. techn. Heine, Ernests par 2. šķ. t.; Jelgavas 3. šķ. techn. Pētersons, Jānis par 2. šķ. t.; Liepājas 3. šķ. techn. Treide, Zānis par 2. šķ. techn.; Valmieras 3. šķ. t. Bergs, Roberts par 2. šķ. t.; 2. raj. 3. šķ. t. Kristapsons, Mārtiņš par 2. šķ. t.; 3. raj. 3. šķ. techn. Dancigers, Jānis un Šmits, Roberts par 2. šķ. t.; 7. raj. 3. šķ. t. Ziediņš, Teodors un Paipals, Aleksandrs par 2. šķ. t.; 11. raj. 3. šķ. t. Pijs, Jānis par 2. šķ. t.; 2. raj. 1. šķ. m. Bērziņš, Jānis par 3. šķ. t.; 5. raj. 3. šķ. t. Amats, Mārtiņš un Krastiņš, Jānis par 2. šķ. t.

Subates 1. šķ. asist. v. i. Milkenis, Nikolajs par 6. šķ. pastn. v. i. Lielzāvē; Nītaures 2. šķ. mont. Dzirneklis, Emīls par 1. šķ. mont.; Kuldīgas 3. šķ. pastn. Freimanis, Jānis par ārst. 2. šķ. asist.; Vidrižu 3. šķ. telef. v. i. Kergalvis, Ella par 2. šķ. telef.

Mūsu lasītājiem — nebiedriem un neabonentiem.

Ja ne citādi, tad kaut ar «P.-T. Dzīves» abonēšanu veiciniet mūsu kopējo darbu, jo žurnāla abonētu skaita pieaugums dod plašākus līdzekļus žurnāla satura izveidošanai; saturu, atkarībā no līdzekļiem, centīsimies dot arvien vispusīgāku.

Ar 1930. gadu, pēc iespējas, sāksim sniegt teorētiskus apskatus par visām mūsu darba nozarēm, lai veicinātu darbinieku aroda izglītību, sakarā ar ko mūsu žurnālam jābūt katrā p.-t. darbinieka dzīvoklī, lai varētu iedziļināties tajos jautājumos, kas viņu interesē.

Līdz šim «P.-T. Dzīves» brīveksem-

plārus piesūtījām arī tām p.-t. iestādēm, kur nav mūsu biedrības biedru, vai žurnāla abonētu. Sākot ar 1930. gadu, šādus brīveksemplārus vairs nepiesūtīsim, kamdēļ uzaicinām abonēt «P.-T. Dzīvi», iesūtot abonēšanas naudu caur pasta tekošo rēķinu Nr. 1862, adresējot to «P.-T. Dzīves- redakcijai. Abonēšanas maksa iesūtāma ne mazāk, kā par 3 mēnešiem (90 sant.); pasta izdevumu samazināšanai to vēlams iesūtīt par pusgadu (Ls 1,80) vai gadu (Ls 3,60).

Vislabāki tomēr — iestājaties mūsu biedrībā par biedri. Kā to izdarīt — norādīts «Biedrības dzīves» nodaļā.

Atbildīgais redaktors: K. PUTENIS.

Izdevēja: LATVIJAS PASTA, TELEGRĀFA un TELEFONA DARBINIEKU BIEDRĪBA.

Dib. 1881. g.

P. Neldnera

Dib. 1881. g.

Muzikaliju nams

Rīgā, Aspazijas bulv. 2

Lielā izvēlē vienīgi pie mums visiecienītāko fabriku: **Bechšteina, Blüthnera, Grotrian-Steinwaga, Thürmera, Seilera, Kathke u. c.**

Piānino un Flīģeļi.

Th. Manborg'a, Leipciģā

dažāda lieluma **HARMONIJI** mājai, skolai un mazām baznicām

Gramafoni ar ārzemju un Latvijas platēm. Latvijas un ārzemju **skaņražu darbi** lielā izvēlē, uz vēlēšanos notis izsūtām arī pa pastu.

Izdevīgi maksāšanas noteikumi.

Godāto publiku laipni lūdzam apmeklēt mūsu muzikas instrumentu izstādi.

legādājaties pasaulslavenos
transformatorus

Ferranti Ltd.

AF₃ «Cena» AG₅
Ls 26,25 / Ls 18,25
Atkalpārdevējiem **rabats**.

tie uztverošos aparatos garantē ievērojama skaņu pastiprinājumu un viszemāko toņu tīrskanīgu un dabīgu atskaņojumu.

Dabūjami vienīgi

Pasta un Telegrafa Departamenta Galvenās darbnīcas veikalā

Audēju ielā Nr. 15.

Tālr. 21615 :: **RĪGA** :: 92295 Tālr.

Dāmu un kungu platmales
studentu, skolnieku un dažādas citas **formas cepures** piedāvā

Ed. Krūmiņš

Kr. Barona ielā Nr. 59, nodaļa Vaļņu ielā Nr. 28-a

G. WALDISPÜHL

RĪGĀ

senāk Ferdinand Meyer & Co

MAŠINU FABRIKA, ČUGUNA un METALU LIETUVE

Kantoris:

L. Kēniņu ielā № 32

Tālrūnis 20057.

Fabrika:

Biķernieku ielā № 18

Tājr. 91248, 91348.

pasta skap. 379.

SPECIALITATES:

Ūdens turbīnas un centrifugalsūkņi.

Kompl. ūdens spēka un sūkņu ierīces.

Modernas dzirnavas, grūbu ierīces.

Ventilācijas un putekļu nosūkšanas ierīces.

Modernas transmisijas.

Eļļas spiestuves.

Transporta ierīces.

Dubultzeimeri un riņķu zāgi.

Linu preses.

Kūdras plucinātāji „Vilks“.

Tirdzniecības nams

Georg Thalheim

— RĪGĀ —

Dibināts 1860. gadā.

Kantoris: L. Pils ielā, paša namā.

Tāļruņi 34537, 20955.

Fabrikas kantoris: Dzīrnavu ielā 21.

Tāļrunis 28574.

Telegramu adrese: „THALHEIM RIGA“.

Lielākā un vecākā
ratu smēņu un zieģeļu lakas fabrika
Latvijā.

Vairumā atrodas preces noliktavās:

ogles, kokss un briketes

Angļu kalēju OGLES, mašīnu OGLES, Vestfales un angļu KOKSS, franču zelta okeris, amerikāņu sveķis (kalafonijs), angļu un iekšzemes LĪME, ugunsdrošie ĶIEĢEĻI zem markas „Höganäs“, ugunsdrošie un pipju MĀLI (Pfeifenton), koalīns, braunsteins, alauns, svina un cinkbaltais, hol. sodrēji (Kien-russ), Grossalmerodas stikla glizda, Hohenbokas stikla smiltis, arzens, smagšpats, kaļķu špats u. t. t.

Autosatiksmē

Rīga — Jelgava

Autobusi atiet no Rīgas, pretīm galv. pastam
" " " Jelgavas, „Kurzemes“ viesnīcas
ikdienas sākot no plkst. 6.30 rītā līdz 9.30 vak., divreiz stundā 20 un 45 minūtēs

Braukšanas maksa:

Rīga—Baloži	Ls 0,40;	Jelgava—Dalbe	Ls 0,40
" Olaine	" 0,60;	" Olaine	" 0,60
" Dalbe	" 0,80;	" Baloži	" 0,80
" Jelgava	" 1,10;	" Rīga	" 1,10

Autosatiksmē

Jelgava — Meitene

Autobusi ikdienas atiet no Jelgavas, „Jelgavas“ viesnīcas
plkst. 6,00; 8,00; 10,00; 14; 16,00 un 18;

Autobusi ikdienas atiet no Meitenes, „Meitenes“ stacijas
plkst. 7,00; 9,00; 11,00; 15,00; 17,00 un 19,00

Braukšanas maksa:

Jelgava—Platone	Ls 0,50;	Meitene—Platone	Ls 0,50
" Meitene	" 0,80;	" Jelgava	" 0,80

Uz god. pasažieru vēlēšanos autobusus pietura katrā vietā

Autosatiksmē

Rīga — Bauska

caur Jelgavu un Emburgu

atjaunošu pēc sala iestāšanās, par ko sekos paziņojums

God. pasažieri par autosatiksmi uz augšminētām līnijām var informēties
manā kantori, Rīgā, „LATBENCA“ kioskā pretīm Prefektūrai, tālr. 23206

Aukstam laikam iestājoties visi mani autobusi būs apsildīti.

Augstcienībā

Alb. Bezdēlīga

(mājas tālr. 34240)

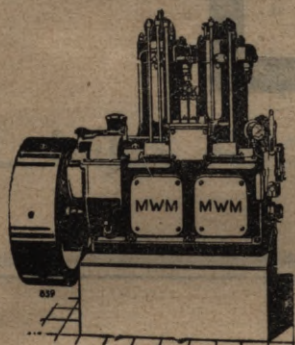
Inž. H. CHRIST & Co.

Technisks birojs un mašīnu noliktava

Rīgā,

L. Miesnieku ielā № 9, tālr. 22532.

Galvenie priekšstāvi no sekošām pasaules slavenām firmām, kā

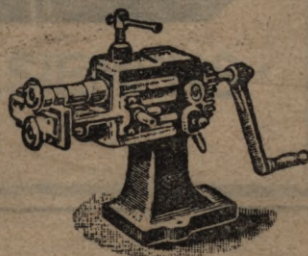

M. W. M. patent Benz

**bazkompresora
dīzelmotori**

visizdevīgākie dzineji spēka ietaisēm, dzirnavām, ķieģeļu fabrikām un visādiem trans-

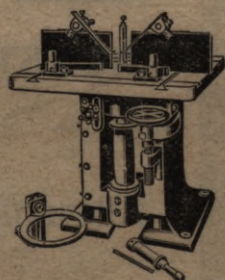
porta līdzekļiem patērē naftas (netīrītas) no 165—200 grami par zirga spēka stundā, 1 z. sp. pašizmaksa apm. no 4—5 santimi.

N. S. P. pasaules slavenie

motocikleti

ar bloka motoru un visjaunākām ierīcēm un ērtībām.

Bez tam firma piedāvā no noliktavas visas
koka, metala un skārda apstrādāšanas mašīnas.

P. MELNIKOVŠ

BŪVUZŅĒMĒJS

Rīgā,
Lāčplēša ielā Nr. 70-b
Tālrūnis 27895

Rīgas cementa fabrikas

C. Ch. ŠMIDT A./S.

Galvenais kantoris:
Rīgā, M. Svaru un Krievu ielas stūrī.
Tālrūņi 23439, 30062.

**Portlandcements
Romancements**

Pasūtījumus izpildam nekavējoši.

Protos mājturības aparāti

iepriecina katru ar savu zolīdo, lietderīgo konstrukciju un glīto formu.

Sevišķi ieteicam mūsu:

- „**PROTOS**“ putekļu sūcējus,
- „ grīdas bonētājus,
- „ ūdens vāritājus, niķelētus,
- „ „ „ aluminija,
- „ kafijas mašīnas,
- „ vāramās plates,
- „ staru krāsnis,
- „ sildspilvenus,
- „ siltgaisa dušas,
- „ gludekļus,

Latvijas Akciju Sabiedrība „SIEMENS“

Rīgā, Aspazijas bulv. 3.

≡ LILIPUT ≡

skaļruņus priekš dedektoru aparātiem

par Ls 18.—

kā arī visus **RADIO** piederumus un aparatus

Pastāvīgi lielā krājumā

**lauksaimniecības mašīnas un
mājturības piederumi**

Ošaliņš un B-drīis

Ģertrudes ielā 13, tālr. 20208.

Karl Neverman un b-dri

Jumtu papes un cementa preču fabrika

Rīgā, Ganību dambī 19, tālr. 31074 Kantoris: Jaunielā 30, tālr. 23169

Asfalta jumtu pape

paša ražojuma, izgatavo no pirmā labuma jēlvielām.

Akmeņogļu darva,

Piķis priekš veciem jumtiem

Portlandes cements

Cementa caurules no 4"—18" caur.

Aku grodes no 28"—48" caurm.

LEOPOLDS EICHE

— **Tauvu, virvju un kaņepāju siksnu fabrika** —

Rīgā, Vidzemes šosejā 27.

Noliktavas: Ķemerejas ielā 8, pie Daugavmalas tirgus, Kaļķu ielas galā, tālr. 22815 un
mazā Grēcinieku ielā 4 (Melngalvja nama).

Izgatavo arī uz pasūtījumiem no kaņepājiem daž. virves un siksnas

Bez tam vēl piedāvā:

Pernicu, linu eļļu, gatavas eļļas krāsas, sausas krāsas, terpentīnu, petroleju, koka un jumtu
darvu, drāts tauvas dažāda resnuma, brezentus, kuģniecības preces u. t. t.

— **Visādu sistemu** —

centralapkurin., tvaika, ventilācijas, ūdensvadu un sanitaru ietaisu

Specialfabrika P. Grepp

Rīgā, Ģertrudes ielā 23, tālruni 28043, 27818.

NODAĻA: Šveisēšanai un metalapstrādāšanai.

S-bas M.S. Kuzņecova, Rīgā

Veikals un vairuma noliktava L. Grēcinieku ielā № 17/19

Tālrūnis veikalam 21188, kantorim 22122

Lielā izvēlē

pašu ražojumu,

porcelana, fajansa un māla trauku, kā arī mākslinieciskas māla vāzes

Stikla, emalja un aluminijs trauki, kā arī lampu un citas preces no labākām ārzemju un vietējām fabrikām

Speciālas nodaļas

pašu ražojumu,

porcelāna izolatoru un elektrotehnisku piederumu, kā arī fajansu klozetes, mazgājamie galdī, pisuari u. c. priekšmeti

Kārlis Kuze — Rīgā

Būvuzņēmējs

Kantoris) Lāčplēša ielā 79, tālr. 27040
Dzīvoklis) " " 61, " 27332

Specialitāte: dziļbūves, dzelzsbetona, šoseju un citas būves

Paša darbnīcās izgatavo: visādas dzelsskonstrukcijas, rezervuārus, vagonetes un būvapakalumus

Brāļi Popovi, Rīgā

L. Grēcinieku ielā 35 (Dib. 1788. g.)

Dzelzs un tērauda preču tirgotava
vairumā un mazumā

Tālr. kantorim: 22144
Dzelzs tirgot. { 22146 Tērauda preču tirgot. { 22149
                  { 22147 Tērauda preču lieltirgot. 22158

Noliktavai: 27316 un 26980

Nodaļa: **Gostinij dvor** (Tirdzn. pagalmā) **№ 36**, tālr. 28947

Grāmatu tirgotava G. LÖFFLER

Tālrūnls 21154

Rīgā, Tirgoņu ielā 1

Pasta kast. 317

Bagatīgs zinātniskās un daiļliteratūras krājums

Special-nodaļa:

RADIO

 grāmatas un laikraksti
visās valodās

Iknedēļas radio-programma
visai Eiropai.

A. K. Bērziņš

Galvenais pārstāvis

Hackethal-Draht- un Kabel-Werke

Aktiengesellschaft, Hannoverā.

Rīgā, Lāčplēša ielā № 6, dz. 18.

Tālrūnls 29073.

Telegr. adr.: „LATELEKTRO“.

Jul. Kāns, Rīgā,

Pulkv. Brieža ielā № 4/6, tālr. 23626.

Galvenais pārstāvis

Hirsch, Kupfer und Messingwerke Aktienges.

un citu fabriku.

Noliktavā: Kapars, misiņa skārds, stieņi, caurules, cink-
skārds, ūdensarmatūras u. t. t.

Metala preces un metali.

Kantorgrāmatu un pastkaršu albumu fabrika,
grāmatvietuve un spiestuve

A. VASERMANIS

Rīgā, Marijas ielā 13, Berga bazarā, Dib. 1909. g.

Mežu izmantošanas akciju sabiedrība

„Latvijas koks“

(Latvian Wood Ltd.)

Rīgā, L. Zirgu ielā 7, tālr. 33432

Mežu izstrādāšana un izmantošana

Pērk katrā vairumā bērzu un
alkšņu finieru baļkus, kā arī
stut- un papīrmalku un baļkus

Koku eksports

E. Behrendt

VENTSPILI, PILS IELĀ 26

Nodaļa:

RĪGĀ, KAĻĶU IELĀ 12

Adrese:

Ventspili, P. O. Box 62

Telegr. adrese:

Behrendt, Ventspili

Tālruni: 52 un 43

Adrese:

Rīgā, P. O. Box 924

Telegr. adrese:

Woodberendt, Riga

Tālruni: 29695 un 32797

Maizes ceptuve un Konditoreja

Edgar Grünberg

Pulkv. Brieža ielā № 10

tālrunis 34572

Valdemara ielā № 6

2 reiz dienā svaiga
maize un cepumi

Vairumā

Mazumā

Kārtīgs mednieks un makšķernieks
arvienu iepērkās

S-bas „LATVIJAS EKSPORTS“ veikalā

Rīgā, Tērbatas ielā Nr. 6/8,

jo tur pastāvīgi ir krājumā labas bises un
makšķerēšanas piederumi, kā arī specia-
lista vadībā pastāv ieroču izlab. darbnīca

Klišejas

ilustrētiem žurnāliem, katalogiem, cenu rādītājiem, sludinājumiem, reklamu lapām u. t. t., visglītākā izstrādājumā.

Burtu lietuve
Cinkografija „Gutenberg“

Īpašn. A. Kalniņš,

Rīgā, Marijas ielā 10. Tālrunis 28696.

Jānis Grimze

maiznīca un konditoreja

Rīgā, Karlīnes ielā 24,
tālr 92815.

Gaļas un desu tirgotava

M. MORGENBURGER

Rīgā,

Marijas ielā 22. Tālr. 28886.
Skārņu ielā 8. Tālr. 34491.

A. VIŠŅIKS,

RĪGĀ, Marijas ielā Nr. 15.
Tālr. 28634.

Apģērbu veikals

Gatavus kungu un dāmu
apģērbus no iekš- un
ārzemes drānas.

Maiznīca un konditoreja

T. BARANS

Rīgā, Marijas ielā 21, tālr. 28475
Brīvības ielā 10, tālr. 26729
Skārņu ielā 20, tālr. 31608

2 reiz dienā svaiga maize un cepumi no
pirmā labuma miltiem.

Maizes ceptuve M. PIZOV

Avotu ielā 23-b, tālr. 28671.

Manufakturu

labāko ārzemes un vietējo fabriku kungiem un dāmām, gatavu kungu
veļu, apkaklītes, šlīpses.
Dzirnavu ielā 68

Apavus un galošas

Jaunākā fasona, glītus un izturīgus, kungiem, dāmām un bērniem.
Čeļa somas — ādas un vulkanfibra.
Dzirnavu ielā 87

Visas koloniju preces miltus augstākā labuma, pašu maluma
un citu labāko firmu, kaltētus augļus.

Traukus porcelāna, fajansa un emaljētus.

Tērauda preces galda nažus, karotes, lampas, slidas u. t. t.

Gaļas preces un visādas desas un uzgriežamos no pašu darbnīcas.

Delikatēses pirmā labuma, sierus, sviestu, konzervus u. t. t.
Blaumaņa ielā 22

piedāvā

Centralā Savienība „KONZUMS“

Rīgā, Dzirnavu ielā 68

CENAS MĒRENAS

LAIPNA APKALPOŠANA.

Konditoreja un kafejnīca

J. Vītols

Rīgā, Dzirnavu ielā 109, tālrunis 29232
un Bulduros, Rezeknes prospektā 8-a.

Desu rūpniecība un gaļas tirgotava

ALFREDS ZARIŅŠ

Rīgā, Mārupes ielā 2, tālruņi 33861 un 33629.

Vairumā

Mazumā

Labas pārtikas preces par vislētākām cenām
tikai Kronvalda bulv. 10, tālr. 29372

M. RUSTEIK.

Kas ciena savu veselību,

tas ēd

ŠOKOLADI

Splendid

Rūgto

KONFEKTES

Senzacija

Kabarē

Pret kāsu un
aizsmakumu

Eikaliptus Mentol

Iesala konfektes

A./s. „**LAIMA**”
RĪGĀ

A./s. „**Gentleman**”

22 Kaļķu ielā 22

mēs turam pastāvīgi bagatīgā krājumā:

Parterī:

Modes preces, veļu, ādaspreces. Bižuterijas, lietussargus, spieķus. Apavus pašu fabrikācijas. Cepures pēdējo jaunumu krāsās un fasonos.

1. stāvā:

Dāmu konfekciju, mēteļus, kažokus, kleitas.

2. stāvā:

Kungu konfekciju, mēteļus, kažokus, uzvalkus.

3. stāvā:

Speciāla mēra nodaļa priekš dāmu un kungu apģērbiem.

Krievu-Baltijas Kuģniecības Akc. S-ba
Russisch-Baltische Dampfschiffahrts A./G.

Dib. 1899. g.

tvaikonis „Katie“ 3545 T. d. w.
„Dagmar“ 3545 T. d. w.
„Lucy“ 6100 T. d. w.
„Baltmor“ 4945 T. d. w.
„Johanne“ 4710 T. d. w.

L. Pils ielā 21

„Tel. adr. BALTMOR“

Tālr. 23497

A. C. FITCNER

Īpašn. **TH. BĒRZIŅŠ**

Dib. 1867. g.

RĪGĀ, L. Kēniņu ielā 39 * Tālrūnis 23922.

Gāzes un ūdensvadu ierīkošana
Kanalizācijas un central apkurināšana

Visi smēķē papirosus

Lilija Štengel

jeb

Diplomat

Tabakas fabrika A/S. „LAFERME“

Vienīgais lielākais uzņēmums šai nozarē Latvijā.

P. Ozoliņa

apbedīšanas birojs un zārku fabrika

RĪGĀ,

Brīvības ielā № 50, Bruņinieku ielas stūrī. Tālr. 91293.

Lielā izvēlē **visādi zārki no metala, ozola,**
apvilkti ar drēbi un lakoti, kā arī ļoti glīti **liķu rati,** balti un melni.

Lielā izvēlē **metala kapu vaiņagi.**

Uzņemās liķu nosūtīšanu uz visām pilsētām un uz laukiem ar pašu automobili.

Apkalpošanu izdara noteikti un lēti.

Lūdzu ievērot adresi!

Gangnusa

MĒBELES

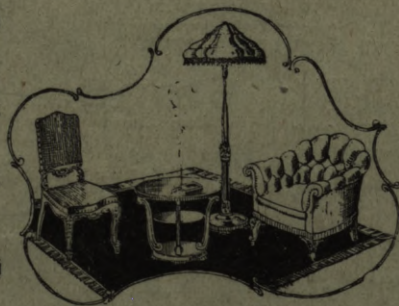
piedod Jūsu mājai eleg. un mājīgumu

Krājumā pastāvīgi 50—60 dažādas istabas
iekārtas no visvienkāršākā līdz visgreznāko.

Līdz 15 mēnešiem uz nomaksu.

Fabrika un tirgotava

Ģertrudes ielā 1
Valdemāra ielas stūrī.
Tālrūnis 28202

Otra tirgotava

L. Ķēniņu ielā № 4.
Tālrūnis 26002.

iekš- un ārzemes
augstākās godzīmes.